

## ინფორმაცია

### საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომის შესახებ

2001 წლის 3 ნოემბერს ქალაქ თბილისში ჩატარდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომა.

დღის წესრიგში შეტანილი იყო შემდეგი საკითხები:

1. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს საგარეო ურთიერთობათა მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის ალექსანდრე ჟღენტის მოხსენება;
2. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კულტურის, მეცნიერებისა და განათლების მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის ზურაბ ძოწენიძის მოხსენება;
3. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ჰუმანიტარულ და სოციალურ საკითხთა მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის მთადვილის თამაზ ყურაშვილის მოხსენება;
4. სარედაქციო საბჭოს არჩევა;
5. სხვადასხვა.

კამათში მონაწილეობდნენ დეპუტატები: ნიკოლოზ კილასონია, ზაურ კოსტავა, შალვა აბზიანიძე, ჯემალ იონათამიშვილი, ალექსანდრე ვარძელაშვილი, გურამ მაქაცარია, ლადო ცოფურაშვილი და სხვები.

## 14 ნოემბერი -

### ხსენება უპარცხლოთა მკურნალთა კოხმა და დამიანესი

წმიდანო უვერცხლო მკურნალნო, საკვირველმოქმედნო კოხმა და დამიანე, მოიხილეთ და განჰკურნებით უძლურებანი სულთა და ხორცთა ჩვენთანი, უსასყიდლოდ მიგიღებთ და უსაყიდლოდ მოგვცემით ჩვენ.

## ზვიად გამსახურდია

### მიმართვა ქართველი პრინცი, სრულიად საქართველოს მოსახლეობისადმი

მოგიწოდებთ, შეაქციოთ ზურგი სექტებს, დაგებრუნდეთ ეკლესიის წიაღს და ილოცეთ საქართველოსთვის, მისი ჭეშმარიტი რელიგიური და ეროვნული აღორძინებისათვის, მისი გადარჩენისთვის.

33.6



დღეს არსებულ პოლიტიკურ ძალთაგან უმრავლესობა თვალს სუჭავს შექმნილ სიტუაციაზე და მინისტრთა საყარძლებს გამოკიდებულნი ხელს უწყობენ დე ფაქტო ხელისუფლების ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკის გაგრძელებას; საქართველო დიდი საფრთხის წინაშე დგას; ჩვენს ქვეყანას მხოლოდ ზნეობრივი პოლიტიკური ძალა გადაარჩენს... ამგვარი პოლიტიკური გაერთიანება „მრგვალი მაგიდა“ გასული ათი წლის მანძილზე „მრგვალ მაგიდაში“ შემავალი პოლიტიკური ორგანიზაციები უკომპრომისოდ ინარჩუნებენ ქვეყნის მომავლისათვის საჭირო ზნეობრივ გზას...

33.2

## პირიონ კათალიკოსი

### სლავერი საეკლესიო ბაღობა

ჩვენი აზრით, სამხიანი მელოდიური ვალობა სლავერმა ისესხეს ხალდეველ-ქართველებისგან, ჯერ გადაიღეს, ალბათ, ბულგარელებმა, ხოლო მათგან რუსებმა, თუმცა არაფერია საუჭვო, რომ რუსებსაც შეეძლოთ უშუალოდ გადაედოთ ქართველებისაგან... აღმოსავლურ მუსიკაზე დაკვირვებით ავტორი დაწვრილებით ლაპარაკობს ქართველთა ხალხური სიმღერების სიუხვეზე, მათ სილამაზესა და პოეტურობაზე შეუვალი არგუმენტებით ამტკიცებს, ქართული მუსიკის გავენას სომხურ სიმღერებზე.

33.7



დღეს კულტურას ძალიან უჭირს ერის ასეთ ღუხჭირ მდგომარეობაში ჩაგდების გამო. ირავრება ეროვნული კულტურის თითქმის ყველა სახეობა, სამაგიეროდ ფართოდ შემოდის დასავლური კულტურა, სამწუხაროდ, ძირითადად თავისი უარყოფითი იერსახით, დაუფარავი სექსით და ეროტიკით, გაუკუდმართებული ურთიერთობების აბოლოგიით, საღიზმის, სისასტიკის, ძალადობის, მკვლელობის პროპაგანდით, უხამსი როკითა და მდარე ხარისხის მუსიკით.



33.3

## ბაღრი ფხალაძე გვჭირდება კი ჯოგური კასობრიობა?

33.6

## ქართულ ჯარში მკვლელობათა სერია ბრძალდება

კოძივეი გინებით მივარდა ლაშას და ცემა დაუწყო, ფეხი ჩაარტყა სახესა და მუცელში. მე მომიშვირა ავტომატი და მიყვიროდა: „გაეთრიე აქედან, თორემ მიგაცხრილავ ახლავეო“.

ექსტრემიზმის დროს გადაღებულ იქნა ვიდეოფირი, რომელზეც დაწვრილებით იყო ყველაფერი აღწერილი. სასამართლოზე ეს ფირი გადამალეს და სადღაც დაიკარგა. რაც შეეხება სამხედრო ექსპერტიზის დასკვნებს, ეს ოქმი საქმიდან მალულად ამოიღეს.

33.4

## საქართველოს ეგზარქოს თეოფილაქტე რუსანოვის მკრეხელური განზრახვა და უსახელო აღსასრული

თეოფილაქტე რუსანოვმა საღამოს ლოცვა დამისთევით გადაიხდა და მეორე დღეს თვით მას უნდოდა პირველს დაეკრა წერაქვი და ჩაენგრია წმიდანინოს საფლავის თაღი. ბევრი ეხვეწა ბოღბელი მიგროპოლიტი იოვანე მაყაშვილი: „ნუ ინებებთო; ჩვენი წმინდანები არ ყაბულობენ მავას და უბედურებას ნუ შეიმთხვევით“. არ გაუგონა გაჯიქებულმა ბერმა.

საღამოს მორჩილი შევიდა მის ოთახში და, შეს მგერს, რომ იმას ელდა ეცა! სავარძელში მკვდარი ეგლო თეოფილაქტე.

33.8

## საკუთარ პანაშვილს ვისწრებით!

დევნილებო, ამ მოღალატე ხელისუფლებამ სამარცხვინოდ გამოგვრევა საკუთარი სახლებიდან, ბაგრამიანის ბატალიონის სისასტიკით გველიტა, გვაწიოკა. როდემდის ვიყოთ ასე? დაგებრუნდება კი აფხაზეთი? ვის უნახავს, რომ ნაჩუქარს აბრუნებდნენ? მიკვირს, როცა ზოგს ცრუ დაპირებისა კიდევ სჯერა. ჩვენი დაბრუნება მხოლოდ მაშინ მოხდება, როცა კანონიერება აღსდგება



33.4

რა ხდება დღეს

საქართველოს დღევანდელი პოლიტიკური კრიზისი და მრავალი აზრი. როგორც ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი პრინციპების ერთგული. შესაბამისად, ზნეობრივი, პოლიტიკური კალა

საქართველოს დღევანდელი უკანონო რეჟიმის ხელშეწყობით რუსეთის იმპერია ეკონომიკური ზეწოლის გარდა ჩვენს ქვეყანაში ამჟამად ერთოდროულად ახორციელებს კიდევ რამდენიმე სახის აგრესიას:

აფსაზეთის ტერიტორიაზე მიმდინარეობს გენოციდის არეალის განვრცობა, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის იგნორირებით და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის საქართველოს კონსტიტუციაზე უპირატესობით აჭარაში ტარდება არალეგიტიმური არჩევნები, ხელოვნურად იძაბება სიტუაცია საქართველოს დედაქალაქში, კახეთსა და სამხრეთ საქართველოში; ყურადღებას გააქმნავს გენოციდის არეალის განვრცობაზე;

საქართველოს დე ფაქტო ხელისუფლებამ კოდორის ხეობაში დაქირავებული „ბოვეიკების“ შეყვანით წამოიწყო ახალი სამხედრო ავანტიურა და მას დაარქვა პარტიზანული მოძრაობა; მიმდინარე წლის 24 ოქტომბერს კოდორის ხეობიდან გამოყვანილი ეს „ბოვეიკები“ მესტია-უშგული-ლენტეხის გზით უკან დაბრუნეს და აფსაზეთში მცხოვრები ქართველობა რუსული გეგმის შესაბამისად რუსეთისა და სეპარატისტების სამხედრო შენაერთებს შეატოვეს; შედეგად გალის რაიონის პარალელურად, კოდორის ხეობაც - ქართველთა ბოლო ციტადელიც - იცლება ქართველებისაგან. აქვე აღვნიშნავთ, რომ დე ფაქტო ხელისუფლების მცდელობით არა მარტო ფიზიკურად დაუცველია აფსაზეთის ქართველობა, არამედ

შეგნებულად დატოვებულია უსურსათოდც.

კოდორის ხეობაში ჩადენილი მორიგი დანაშაულის დასაფარად შევარდნაძის რეჟიმმა დედაქალაქში დაგეგმა მართვადი პროცესები მთავრობის სახლის მიმდებარე ტერიტორიაზე; თბილისში განვითარებული მოვლენებით მას სურს, აგრეთვე მომავალშიც თავიდან აიცილოს პასუხისმგებლობა და მოახდინოს ხელისუფლების სრული კონცენტრაცია საკუთარ ხელში.

კიდევ ერთხელ საზგასმით აღვნიშნავთ: რუსეთის იმპერია შევარდნაძისა და რეგიონალური რეჟიმების ხელშეწყობით აგრძელებს საქართველოს ტერიტორიების მიტაცებას, ქართველთა ფიზიკურ და სულიერ განადგურებას.

დღეს არსებულ პოლიტიკურ ძალთაგან უმრავლესობა თვალს ხუჭავს შექმნილ სიტუაციაზე და მინისტრთა საკრძოლეს გამოკიდებულნი ხელს უწყობენ დე ფაქტო ხელისუფლების ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკის გაგრძელებას; საქართველო დიდი საფრთხის წინაშე დგას; ჩვენს ქვეყანას მხოლოდ ზნეობრივი პოლიტიკური ძალა გადაარჩენს... **აბტივიცემულო მკითხველო!**

ამგვარი პოლიტიკური გაერთიანება „მრგვალი მაგიდა“ ვასული ათი წლის მანძილზე „მრგვალ მაგიდაში“ შემავალი პოლიტიკური ორგანიზაციები უკომპრომისოდ ინარჩუნებენ ქვეყნის მომავლისათვის საჭირო ზნეობრივ გზას;

„მრგვალი მაგიდის“ ლიდერის ქალბატონი მანანა არჩვაძე-გამსახურდიას მიერ გამოქვეყნებულ „შემორანდუმში“ შემო-



თავაზებულია ქვეყანაში ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ცნობიერების გადარჩენის კონკრეტული გზა, კერძოდ: ჩვენს ქვეყანას გადაარჩენს დღევანელი მრგვალ ხელისუფლების - საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს - სამართალმემკვიდრეობის აღდგენა და შიმშილს დანიშნული საყოველთაო არჩევნები. **ტარიელ ფუტყარაძე**

საყოველთაოდ აღიარებულია, თუ როგორც მუხანათობით, მზაკერობით და ვერაგობით ჩაიგდო ხელში რუსეთის სისხლში ამოთხერილმა იმპერიამ 1801 წელს ქართლ-კახეთის სამეფო, ხოლო ბაგრატიონთა სამეფო ოჯახის წევრები სამშობლოდან გადაასახლა. იმერეთის სამეფო კი 1810 წელს ექვსი თვის გააფთრებული და სისხლისმღვრელი ბრძოლების შემდეგ დაიპყრო და დაიშინა. ასე წერდა პოლონელი ხალხის ძალადი გენერალი ა. გორმასოვი ალექსანდრე პირველს: „თქვენი უდიდებულესობის იარაღით იმერეთი დაპყრობილია“.

პოლიტიკის გამგარებლად ვერ გამოადგა, ისიც ანგონ II-ის გზას გაუყენეს, ხოლო მის შემცველად თავიანთი დამქაში, უკანონო, გულქვა და ყოველივე ქართულის მოძულე რიამხანელი ეპისკოპოსი თეოფილაქტე რუსანოვი მოგვედინეს. სწორედ ამ ნაძირალას დაავალეს დასავლეთ საქართველოში საეკლესიო რეფორმის გაგარება, რომე-

გორული პოლიტიკისა და ე.წ. საეკლესიო რეფორმის გაგარებას თეოფილაქტე რუსანოვი მისთვის ჩვეული თავხედობითა და ბაგონკეური თვითინებობით შეეცადა, რითაც სულ მალე თავის თავსაც და რუსეთის იმპერიასაც თითქმის მთელი დასავლეთ საქართველო, აუშხედრა. რეფორმის განხორციელება თეოფილაქტემ 1819 წლის

დებულებით ერთად 1789 წელს ერეკლე II-ეს იმერეთის სამეფოს ქართლ-კახეთის სამეფოსთან შეერთებას სთხოვდნენ საქართველოს გაერთიანების მიზნით: აღსანიშნავია, რომ იმერეთიდან თბილისში გაქცევამდე კოლონიური ხელისუფლების ქოჯაკი თეოფილაქტე რუსგენერლებთან ერთად ადგენდა აჯანყების მეთაურთა დასაბამი-

მბას, რომ საქართველოს არც ერთ მგერსა და ავისმხრეკელს მანამდე თითქმის 15 საუკუნის მანძილზე არ უცდას ასეთი გულისამრევი მკრეხელობის ჩადენა!!!

ახლა კი ამასთან დაკავშირებით სიგჳა მიეცეთ ცნობილ ქართველ სასულიერო მოღვაწე ეპისკოპოს ვასილ კარბელიძეს. იგი წერს: „ეგზარქოსი თეოფილაქტე ჩამოვიდა იმერეთიდან, სადაც დიდი აურზაური ასცხა და გაექანა კახეთში, რომ გაეგება წმინდა ნინოს საფლავი, ენახა მისი გვამი. ჩავიდა ბოლბუმი. იმწურა - სადამოს ლოცვა დამისთევით გადაიხადა და მეორე დღეს თვით იმას უნდოდა პირველს დაეკრა წერაქვი და ჩაენგრია მისი საფლავის თაღი. ბევრი ეხვეწა ბოლბუმი მიგროპოლიტი იოვანე მაყაშვილი: „ნუ ინებებთო; ჩვენი წმინდანებო არ ყაბულობენ მაგას და უბედურებსა ნუ შეიმთხვევთო“. არ გაუგონა გაჯიქებულმა ბერმა და თავისას გაიძახოდა.

საქართველოს ეგზარქოს თეოფილაქტე რუსანოვის მკრეხელური განზრახვა და უსახელო აღსასრული

ლიც ითვალისწინებდა, რომ რუსეთის იმპერიის მიერვე გაბარეულ-გაუბედურებული იმერეთის წლიური შემოსავალი 18-20 ათასი მანეთი 100 ათას მანეთამდე გაზრდილიყო ხაზინის სასარგებლოდ. ამასთანავე მკვეთრად უნდა შეემცირებინათ სამღვდლოების რიცხვი, ხოლო ეკლესიებში ქართული ენა რუსული უნდა შეეცვალა, გაემარდათ საეკლესიო გლეხთა (რომელთა რიცხვი 11 ათას კაცს აღწევდა) გადასახადები, ათასზე მეტი

ენისში დაიწყო. როგორც კი მოსახლეობამ გაიგო ე.წ. საეკლესიო რეფორმის შინაარსი, მთელი იმერეთი აჯანყდა. უკანონო ეპისკოპოსი უკან მაინც არ იხევდა. მისი გაგზავნილი ემისრები სურავდნენ ეკლესიებს, ამცირებდნენ სამღვდლოებს, უადგილოდ დასრენილ სასულიერო პირებს, მოსახლეობის ახალ საეკლესიო გადასახადებს უცხადებდნენ. უკრია-სამეგრელოში გაგზავნილი მისი ემისრები მოსახლეობამ იფრინა, ხოლო

რეულ სიებს. პირველი ადგილი ეკავათ მიგროპოლიტებს - დოსითეოს ქუთათელს, ექვთიმე გენათელს, არქიმანდრიტ გრიგოლს, დეოფალ დარეჯანს, თავად ივანე აბაშიძეს, სეხნია წულუკიძეს, დავით მიქელაძეს და სხვებს. „აფურუმ“ მღვთელთმთავარიც ასეთი უნდა!

იმერეთის მაშინდელი მმართველის, გენერალ კურნატოვსკის მოთხოვნას - დაეშალათ აჯანყებულთა რამზები, აჯანყებულებმა უშიშრად უპასუხეს, რომ არ დაიშლებოდნენ მანამ, სანამ მათ არ გადაეცემოდნენ ეგზარქოსის მოხელეთა მიერ შედგენილი მცხოვრებთა საგადასახადო სიები და თვითონ თეოფილაქტე არ იქნებოდა მოშორებული იმერეთიდან. საკუთარ გყავზე შეფიქრანებულმა ეგზარქოსმა ახლა კი იკადრა იმერეთიდან გაქცევა. გენერალმა კურნატოვსკიმ 1819 წლის 9-12 ივლისს გაძლიერებული სამხედრო ბადრაგით (300 ჯარისკაცითა და ქვემეხებით) იგი ქუთაისიდან ქალაქ გორამდე მიაცილა, სადაც მას შესვდნენ იმერეთის გასანადგურებლად აღმოცენებული რამზები რაჭაში კ ი რ ე ე ლ დღეებშივე 2000

„მიუშვი ურჩინებდასა, ის შეეყრება სნებასა, რაც მავან კარგი მორჩილი, ის მე დამეკვხოსო!“ და თავი დაანება. ივანეშქეს, ილოცეს და დაწვენენ. მეორე დღეს დილით ადგა თურმე თეოფილაქტე, მოეშმადა წირვისათვის, გამოგზავნა თავისი მორჩილი, დაიწყეს მარის რეკა და სამღვდლოებაც უცდოდა შესახვედრად. რომ აღარ იქნა და აღარ გამოვიდა, ბოლბუმი უთხრა მის მორჩილს: „აბა, წადი, ნახე, რა მიმეშნა, რომ ასე იგვიანებსო?“ წავიდა მორჩილი, შევიდა მის თიახებში და, შესნ მგერს, რომ იმას ელდა ეცა! სავარძელში გადასხლართული ეგლო შენი თეოფილაქტე. ეს ამბავი რომ გამოიგანა მორჩილმა, შევიდნენ და ბოლბუმი სთქვა: „არ გითხარს შე დალოცვილო, რომ უბედურებასა შე შემთხვევით-მეთქი!“ მერე თვით ბოლბუმი ჰსწირა...“ (აკად. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერების ინსტიტუტი, ფონდი 30, საბუთი 168).



პაი. დედასა. დაგვიხსნა. გაგვეთავა რუსის ჩაშრავა!

არ დასჯერდა რა ჩვენი სამშობლოსათვის პოლიტიკური დამოუკიდებლობისა და ეროვნული თავისუფლების წართმევას, რომანოვ-ულრიხების სისხლიანმა იმპერიამ თავისი ღირსეული დინგვი ჩაჰყო ჩვენი მართლმადიდებლური ეკლესიის საშინაო საქმეებშიც და 1811 წელს თავხედურად წაართვა მას ვახტანგ გორგასლის მიერ ჯერ კიდევ V საუკუნეში მოპოვებული დამოუკიდებლობა-ავტოკეფალია, გააუქმა კათალიკოს-პატრიარქის უწმინდესისა და უნებარესის თანამდებობა, ანგონ II-ის თავი რუსეთში უკრეს, ხოლო კათალიკოსის ნაცვლად ეგზარქოსი დაგვიინშნეს. 1811 წლიდან 1917 წლამდე, ე.ი. ავტოკეფალიის აღდგენამდე, ერთადერთი შემთხვევა იყო, როცა რუსეთის კოლონიურმა ხელისუფლებამ ამ თანამდებობაზე ქართველი კაცი - ვარლამ ერისთავი დანიშნა. ეგზარქოსი ვარლამი რუს დერეჟიმორდებს თავიანთი აღვირახსნილი რუსიფიკატორული

საეკლესიო გლეხის კომლი აყვარათ და სახაზინო მიწაზე დაეხსლებოდათ, რაც მათი სახლ-კარისა და მეურნეობის მრავალი წლით მოშლას ნიშნავდა. ეგზარქოსი თეოფილაქტე იმერეთში, რაჭასა და გურიაში მხოლოდ სამ ეპარქიას გოველდა (მანამდე, კოლონიურმა ხელისუფლებამ ქართლ-კახეთში 13 ეპარქიიდან მხოლოდ 4 ეპარქია დატოვა).

კაცს აღწევდნენ. რაჭის ოლქის უფროსი თავისი რამზით იძულებული გახდა შეეკეტილიყო კვარას ციხეში. იმერეთში აჯანყებულნი იკავებდნენ საღარაჯოებს, ხერგავდნენ გზებს, წყვედნენ მოძრაობას. აჯანყებულთა მხარეზე იყო მთელი ქართული სამღვდლოება, მათ შორის ცნობილი მღვდელთმთავრები და მამულიშვილები დოსითეოს ქუთათელი და ექვთიმე გენათელი, რომლებიც იმერეთის სხვა დი-

როგორც ნათლად დავინახეთ, დღისმომბოლის წილხვედრი ქვეყნის, ქართველი ერისა და ყოველივე ქართულის მოძულე ეგზარქოსმა - თეოფილაქტე რუსანოვმა თავისი ამ თავმარდამოცემი მკრეხელობით თავს დაიკვება ღვთის რისხვა, რაც მას თავისი უღირსი სიცოცხლის უსახელო აღსასრულად დაუჯდა!

საპამ მათიაშვილი ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პრიფესორი

# საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კულტურის, მემკვიდრეობისა და განათლების მინისტრის თამაზ ლომიძის ინტერვიუ

პატივცემულო დეპუტატებო, ქალბატონო პრემიერ-მინისტრო! ორ თვეში გასრულდება ათი წელი, რაც საქართველოს ხელისუფლებამ, უზენაესი საბჭო იმყოფება დევნილობაში და ამიტომ, ბუნებრივია, ჩამოშორებულია ქვეყნის მმართველობას. ახლანდელი ვითარებაში როგორც უზენაესი საბჭოს, ასევე მის დარგობრივ კომისიებს ექსტრემალურ სიტუაციაში უხდებათ მოქმედება. ასეთ სიტუაციაში უზენაესი საბჭო და მისი სტრუქტურები ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებზე აქტიურ ზემოქმედებას ვერ ახდენენ და ყოველდღიური მუშაობა მიმართულია ძირითადად არსებული სიტუაციის ანალიზისა და შეფასებისაკენ.

ამიტომ ჩემი დღევანდელი გამოხატვაა ვერ იქნება გასულ ათწლეულში უზენაესი საბჭოს განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომისიის მიერ შესრულებული მუშაობის ანალიზი, მითუმეტეს, რომ ყველა კომისიის შემადგენლობა ობიექტური მიზნების გამო, თითქოს, მთლიანად გადახალისდა სამი წლის წინ და მეც ზუსტად ამდენი ხანია, რაც ვასრულებ ამ კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას.

როგორც ცხოვრების ყველა დანარჩენ მხარეს, ფაქტობრივად ხელისუფლებამ განათლებას, მეცნიერებას და კულტურას გამანადგურებელი დარტყმა მიიყენა და კატასტროფამდე მიიყვანა. არა მარტო მეცნიერებისა და კულტურის, არამედ ცხოვრების ნებისმიერი დარგისათვის განათლება საფუძველთა საფუძველია. იმისდა მიხედვით, თუ როგორია ქვეყანაში განათლების სტრუქტურა, დონე და მატერიალური ბაზისი, შესაბამისი არის ამ ქვეყნის ეკონომიკური დონე, მოსახლეობის სოციალური გარანტიები, სამეცნიერო ტექნიკური მიღწევები, კულტურა.

ალბათ, სწორედ ამიტომ, ძალადობით მოსულმა ხელისუფლებამ პირველ რიგში განსაკუთრებული მონდობით, რეფორმების ღონისძიებით საქართველოში განათლების სისტემის რეგენერაციას განაგრძობდა დაიწყო.

იმის გამო, რომ თითქმის 20-ჯერ შემცირდა საშუალო და სკოლამდელი განათლების დაფინანსება, შესაბამისად შემცირდა სახელმწიფო საშუალო სკოლებისა და საბავშვო ბაღების რიცხვი. საერთოდ არ ფინანსდება არა თუ კაპიტალური, არამედ მიმდინარე მცირე რემონტები, არ არის გათბობა, არ მიეწოდებათ სასწავლო ინვენტარი, 1991 წელთან შედარებით მასწავლებლების ხელფასი შემცირებულია 3-5-ჯერ და ამ მიზეზურად გასამრჯელოსაც თვითონ არ გასცემენ-ხოლო. ამის გამო მასწავლებლების გაფიცვებს სისტემატური ხასიათი აქვს, ასევე ემატება სასწავლებლებში სწავლების ხანგრძლივად შეწყვეტა სიცივის, უშუქობის თუ პოლიტიკური სიტუაციის გამო. მრავალ სოფელში დახურულია სკოლები და სიარული მხოლოდ სოფლის სკოლებში ვაჭრებს ფეხით უხდებათ. სახელმძღვანელოები და სასწავ-

ლო ნივთები ძალზედ ძვირია, რის გამოც ოჯახთა უმეტესობა ვერ ახერხებს მათ შეძენას ბავშვებისათვის. უამრავი მოზარდი საერთოდ ვერ დადის სკოლაში, მათხოვრობს ქუჩაში, ეწევა მანანალურ ცხოვრებას.

ინტელიგენციის მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობა მოზარდებში იწვევს განათლების საჭიროების უგულვებელყოფას და მათი უმრავლესობა სიმწიფის ატესტატს პრაქტიკულად უნივერსიტეტის კედლებზე.

რეფორმების საბაბით ხშირად ხდება სასწავლო პროგრამების და სახელმძღვანელოების არაფრის მომტანი ცვლილება, საბუნებისმეტყველო საგნები საბჭოური ტრადიციების შესაბამისად კვლავ გადარჩეულია მატერიალური სენტენციებითა და დიდაქტიკით.

ჰუმანიტარული საგნების სწავლებაც უთუოდ დასახვეწია. საჭიროა მათი შინაარსის გათავისუფლება პოლიტიკური კონიუქტურისაგან, ანტიეროვნული იდეოლოგიისაგან, ათეისტური სულსკვეთებისაგან. ნაცვლად რელიგიური აღზრდის სრულყოფისა, ძირითადი ძალისხმევა მიმართულია მოზარდების სექსუალური განათლების დანერგვასა და განვითარებაზე, რასაც დასავლური ტექნიკური პროდუქციის ექსპანსიის პირობებში შეუძლია, სავალალო შედეგი მოუტანოს ზნეობრივი საძირკვლის სიმტკიცეს.

ასევე უაღრესად მძიმე სიტუაციაა შექმნილი უმაღლეს სასწავლებლებში, არ ხდება მატერიალური ბაზის დაფინანსება, არ ფინანსდება სტუდენტთა პრაქტიკული სამუშაოები, სასწავლო პრაქტიკები, მათ არ ეძლევათ სტიპენდიები. ამასთანავე ახალგაზრდებისათვის საკმაოდ ბუნდოვანი და პესიმისტურია პერსპექტივა უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ სამუშაოს პოვნისა საკუთარ სამშობლოში. ამიტომ ისინი ეტანებიან ძირითადად იურიდიული, ეკონომიკური პროფილების სპეციალობებს, სადაც დასაქმება განათლების მიღების შემდეგ შედარებით რეალურია. წარმოების, ინდუსტრიის სრული პარალიზების შედეგად მკვეთრად შემცირდა მოთხოვნილება საბუნებისმეტყველო, საინჟინერო, სასოფლო-სამეურნეო განათლებაზე, რაც ამ დარგის ფაქტობრივად მთლიანად სასწავლებლებს მძიმე სიტუაციაში აგდებს, რადგანაც სახელმწიფო უმაღლესი სასწავლებლებისათ-

ვისც კი არსებობს ძირითადი საშუალება ფასიანი სწავლება. ასეთი სპეციალობების მიღებაში კი ფასის გადახდა არავის სურს. სწორედ ამიტომ, რომ ტექნიკური უნივერსიტეტში გახსნილია იურიდიული, ეკონომიკური, სამედიცინო და უცხო ენების ფაკულტეტები, რომლებიც შემო-

თონ არა მარტო დეპუტატები და მრგვალ მაგიდაში მოღვაწე განათლების პროფესიონალები, არამედ ყველა გამოცდილი და ერის კეთილმოსურნე საშუალო და უმაღლესი სკოლის პროფესორ-მასწავლებლობა. მხოლოდ ერთიან ძალისხმევას შეუძლია, გადაარჩინოს კატასტროფისაგან არა მარტო ჩვენი განათლება, არამედ მთლიანად ერიც, ვინაიდან განათლების მაღალი დონის გარეშე არ არსებობს განვითარებული ეკონომიკა, სოციალური დაცვა, სამხედრო სიძლიერე, კულტურა და რალა თქმა უნდა, მეცნიერება.

მეცნიერებას დღეს განსაკუთრებით უჭირს. იგი დღეს ძლივს სუნთქავს იმ დანაშაულებრივი პოლიტიკის შეწყობით, რომელიც ტარდება ფაქტობრივი ხელისუფლების მიერ. სამეცნიერო ინსტიტუტების აბსოლუტური უმრავლესობა არ ფუნქციონირებს, სამსახურში მხოლოდ დირექტორები და მათი მოადგილეები დიან, სამუშაო ფართობი სხვადასხვა ოფისებზე და შპს-ზეა გაქირავებული. აკადემიის სისტემა ფაქტურად მისი ბიუროკრატიული, ყოველად უსარგებლო აპარატივითა და მძიმებული და მეცნიერებაზე გამოყოფილი მწირი თანხები თითქმის მთლიანად ამ აპარატის შენახვას ხმარდება. ე.წ. საუწყებო ინსტიტუტები საერთოდ არ ფინანსდებიან და უაღრესად მაღალი პოტენციალის მქონე მრავალი მეცნიერი და ინჟინერ-კონსტრუქტორი უშუშეგარია, ან, უკეთეს შემთხვევაში, მეცნიერებისაგან ძალიან დაშორებულ საქმეშია ჩართული. ობიექტურად უნდა ითქვას, რომ საქართველოს სამეცნიერო სტრუქტურა დიდი იმპერიის ასლზე იყო გამოჭრილი და ასეთი პატარა ქვეყნისათვის ნამდვილად დაუძლებელი ტვირთი იქნებოდა იმ შემთხვევაშიც კი, ქვეყანაში ყველაფერი რიგზე რომ იყო ცხოვრების ძალიან მაღალი ეკონომიკური დონე გვექნებოდა. მაგრამ ასეთი გაბერილი სტრუქტურების შექცევა უნდა მოხდარიყო ეტაპობრივად, როგორც ეს განზრახული იქნა ჩვენს ხელისუფლებას, ისე, რომ ეს არ ყოფილიყო მტკივნეული აქ დასაქმებული მეცნიერულ-ტექნიკური პერსონალისათვის. ამის მიღწევა განზრახული იყო საუწყებო ინსტიტუტების გარდაქმნით, თანამედროვე აპარატურისა და მონაცემობების მანარმოებულ სანარმოებლად უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხარჯზე. ამით გამოყენებული იქნებოდა ამ მეცნიერთა და ინჟინერთა მა-

თონ არა მარტო დეპუტატები და მრგვალ მაგიდაში მოღვაწე განათლების პროფესიონალები, არამედ ყველა გამოცდილი და ერის კეთილმოსურნე საშუალო და უმაღლესი სკოლის პროფესორ-მასწავლებლობა. მხოლოდ ერთიან ძალისხმევას შეუძლია, გადაარჩინოს კატასტროფისაგან არა მარტო ჩვენი განათლება, არამედ მთლიანად ერიც, ვინაიდან განათლების მაღალი დონის გარეშე არ არსებობს განვითარებული ეკონომიკა, სოციალური დაცვა, სამხედრო სიძლიერე, კულტურა და რალა თქმა უნდა, მეცნიერება.

მეცნიერებას დღეს განსაკუთრებით უჭირს. იგი დღეს ძლივს სუნთქავს იმ დანაშაულებრივი პოლიტიკის შეწყობით, რომელიც ტარდება ფაქტობრივი ხელისუფლების მიერ. სამეცნიერო ინსტიტუტების აბსოლუტური უმრავლესობა არ ფუნქციონირებს, სამსახურში მხოლოდ დირექტორები და მათი მოადგილეები დიან, სამუშაო ფართობი სხვადასხვა ოფისებზე და შპს-ზეა გაქირავებული. აკადემიის სისტემა ფაქტურად მისი ბიუროკრატიული, ყოველად უსარგებლო აპარატივითა და მძიმებული და მეცნიერებაზე გამოყოფილი მწირი თანხები თითქმის მთლიანად ამ აპარატის შენახვას ხმარდება. ე.წ. საუწყებო ინსტიტუტები საერთოდ არ ფინანსდებიან და უაღრესად მაღალი პოტენციალის მქონე მრავალი მეცნიერი და ინჟინერ-კონსტრუქტორი უშუშეგარია, ან, უკეთეს შემთხვევაში, მეცნიერებისაგან ძალიან დაშორებულ საქმეშია ჩართული. ობიექტურად უნდა ითქვას, რომ საქართველოს სამეცნიერო სტრუქტურა დიდი იმპერიის ასლზე იყო გამოჭრილი და ასეთი პატარა ქვეყნისათვის ნამდვილად დაუძლებელი ტვირთი იქნებოდა იმ შემთხვევაშიც კი, ქვეყანაში ყველაფერი რიგზე რომ იყო ცხოვრების ძალიან მაღალი ეკონომიკური დონე გვექნებოდა. მაგრამ ასეთი გაბერილი სტრუქტურების შექცევა უნდა მოხდარიყო ეტაპობრივად, როგორც ეს განზრახული იქნა ჩვენს ხელისუფლებას, ისე, რომ ეს არ ყოფილიყო მტკივნეული აქ დასაქმებული მეცნიერულ-ტექნიკური პერსონალისათვის. ამის მიღწევა განზრახული იყო საუწყებო ინსტიტუტების გარდაქმნით, თანამედროვე აპარატურისა და მონაცემობების მანარმოებულ სანარმოებლად უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხარჯზე. ამით გამოყენებული იქნებოდა ამ მეცნიერთა და ინჟინერთა მა-

თლი პროფესიული კვალიფიკაცია და არსებითად გამოჯობებული იქნებოდა მათი ცხოვრების პირობები.

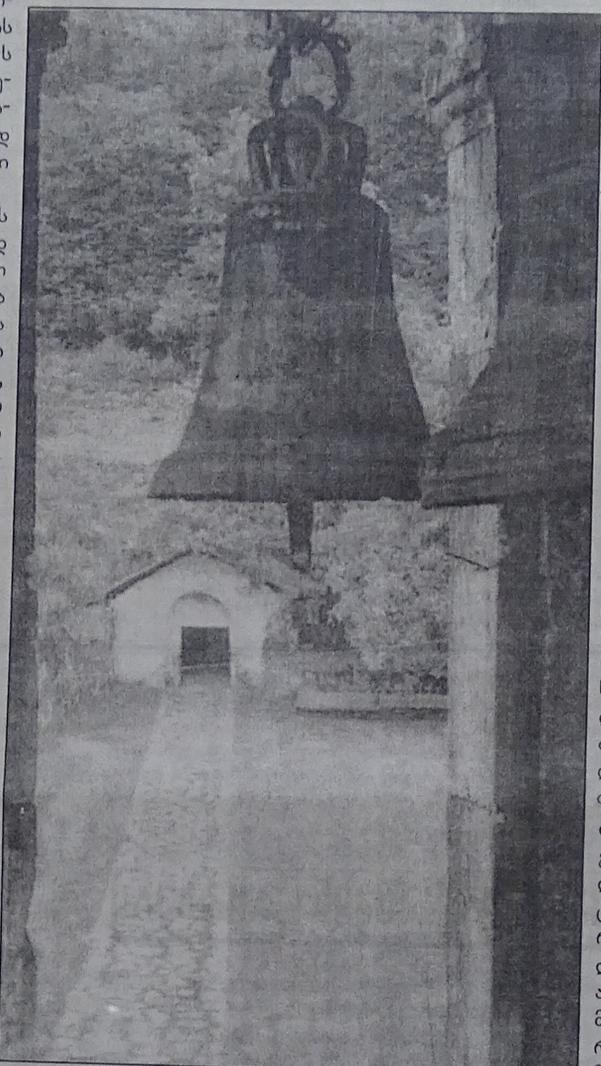
რაც შეეხება აკადემიურ ინსტიტუტებს, ვთვლით, რომ უნდა მოხდეს მათი ინტეგრაცია უმაღლეს სასწავლებლებთან. ეს უაღრესად სასარგებლო იქნება როგორც მეცნიერებისათვის, ასევე უმაღლესი განათლებისათვის, ხოლო აკადემიური ბიუროკრატია უნდა გაუქმდეს.

სახელმწიფომ უნდა დააფინანსოს ფუნდამენტური კვლევები, ამასთანავე უნდა გამოიყენოს დაფინანსების პრიორიტეტული სისტემა, სახელმწიფოს სასიცოცხლო ინტერესებიდან გამომდინარე, მეცნიერებაში არსებული უაღრესად მაღალი პოტენციალი დღეს განადგურების პირასაა მისული და ეს კატასტროფული დანაკარგი იქნება ქართველი ერისათვის. მის აღდგენას უაღრესად კარგ პირობებშიც კი ათწლეულებიც არ ეყოფა.

კულტურა, თავის მრავალფეროვნებით ერის სულიერი სიმდიდრის, მისი თვითყოფადობის, სამყაროსთან ურთიერთობის სარკე და გამოსახვის საშუალებაა. იგი განსაკუთრებით თვალსაჩინოდ წარმოადგენს ერის ხასიათს, მის შესაძლებლობებს და, თუ გნებავთ, ადგილს მსოფლიო ცივილიზაციაში. ამდენად, მისი უგულვებელყოფა, უკანა პლანზე გადაწევა, ჭეშმარიტი ეროვნულის დასავლური სუროგატით შეცვლა ერის წინაშე ლატის ტოლფასია და ამის მოწმენი დღეს, სამწუხაროდ, ყველანი ვართ.

დღეს კულტურას ძალიან უჭირს ერის ასეთ დუხჭირ მდგომარეობაში ჩადების გამო. იმეგრება ეროვნული კულტურის თითქმის ყველა სახეობა, სამაგიეროდ, ფართოდ შემოდის დასავლური კულტურა, სამწუხაროდ, ძირითადად თავისი უარყოფითი იერსახით, დაუფრავი სექსით და ეროტიკით, გაუკუღმართებული ურთიერთობების აპოლოგიით, სადიზმის, სისასტიკის, ძალადობის, მკვლელობის პროპაგანდით, უსამსლო როკითა და მდარე ხარისხის მუსიკით. ეს ყოველივე გამანადგურებლად მოქმედებს მოზარდი თაობის ფსიქიკაზე, ზნეობაზე, ანუ ჩვენს სვალნიდელ დღეზე. დღეს არაფერი არ კეთდება ამ დამაღუპველი, ნიაღვრის შესაჩერებლად და, მის საპირიპიროდ, ეროვნული კულტურის ასაღორძინებლად. ხდება საუკეთესო შემოქმედებითი ძალების ქვეყნის გარეთ გადინება. საქართველოში დარჩენილთ შიმშილი და გაუსაძლისი ყოფა ემუქრებათ.

რეალური ხელისუფლების დაბრუნების შემთხვევაში, ჩვენთვის გადაუდებელი ამოცანა იქნება ეროვნული კულტურაში პრიორიტეტული მიმართულებების დასახვა ერისათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის სახეობათა გადასარჩენად და ასაღორძინებლად. ვიმედოვნებ, რომ ძალე მოგვეცემა შესაძლებლობა, მივმართოთ მთელი ჩვენი ძალისხმევა ეროვნული კულტურის გადასარჩენად.



თამაზ ლომიძის ფოტო

დღეგანდებობა

ქართულ ჯარში მკვლელობათა სერია გრძელდება

საქართველოს ე.წ. მთავრობის გამანდგურებელი პოლიტიკა განსაკუთრებული სიმძაფრით ქართული ჯარის ცხოვრებაში გამოვლინდა. მომარაგება მკვლელობები, რომელთა უმრავლესობა გაუსწრებელია, გამოშვებული მიზეზები კი - მიჩქმალული ჩინონები ყველანაირად ცდილობენ, საქმე ვიწრო ჩარჩოთი შემოზღუდონ, ამით კი შეეარდნადის კლანური მათეა მიზანს ალწვეს და შლის იმ საყრდენს, რაზეც თავად სახელმწიფოა დაფუძნებული.

ლი კი არა, მოკლულიაო - აიძულა ლაშას და-ძმა, ფარული გამოძიება დაეწყოთ. ჯარისკაცებიც სხვადასხვაგვარად ლაპარაკობდნენ: ზოგი ამბობდა, ნაწილიდან გამოქცეული უკანვე მივაბრუნეთ და გზაში გაგვეყინაო, ზოგი - მოყინული ნახა ნაწილის უფროსმა მისურაძემ და თოვლში მხოლოდ ხელი უჩანდაო.

წაველით მის საძებნელად. მე, აკვაზა და ჩაუხანა, დავეწიეთ სანაგვესთან, აუუსტინთ, რომ მისურაძისგან მისი დაბრუნება გვექონდა ნაბრძანები. იგი დაგვეთანხმდა - ჩემი გულსათვის არაფერი დაგეპართოო და წამოგვეყვია. ცუდი ამინდი იყო, დაგვადამდა და გზა აგვეკანა. ღამე თოვლში გათხრილ გვირაბში გავატარეთ, მეორე დღეს კი გზა განვავრთეთ. საზღვრამდე ჩვეულებრივად ავიდით. ღამა ქვაზე ჩამოვარდნა. მალე მისურაძე და კოდოევი მოვიდნენ. მისურაძემ ყველა დაგვეკითხა და გამოგვეყვარა. კოდოევი გინებით მივარდა ლაშას და ცემა დაუწყო, ფეხი ჩაარტყა სახესა და მუცელში. მე მომიშვირა ავტომატით და მივეყრილა: „გაეთრიე აქედან, თორემ მივატყვი ახლავეო“. ორი საათის შემდეგ მისურაძე დაბრუნდა ნაწილში და თქვა: „ლაშა მოკვდა და ჩამოიყვანეთო“.



კოდოევი გინებით მივარდა ლაშას და ცემა დაუწყო, ფეხი ჩაარტყა სახესა და მუცელში. მე მომიშვირა ავტომატით და მივეყრილა: „გაეთრიე აქედან, თორემ მივატყვი ახლავეო“.

როგორც იქნა 6 თებერვალს მშობლებს შეატყობინეს შვილის სიკვდილი, მიზეზად კი ნაწილიდან გაპარვა და მთებში, თოვლში გაყინვა დაუსახელეს.

და-ძმის მიერ დაკითხვების ჯარისკაცები, რომლებმაც ვითომდა ნაწილში დააბრუნეს ჩინაძე, თავად კი მოყინვის დიაგნოზით საავადმყოფოში აღმოჩნდნენ. გამოიკვია, რომ ერთ-ერთ ჯარისკაცს, კოდოევს დაბადების დღე ჰქონდა, რაც აღნიშნეს კიდევაც ნაწილში. ღამა საგუშაგოზე 4 საათის განმავლობაში იდგა. მისთვის ნაწილის უფროსის - მისურაძის ბრძანებით ჯარისკაც ენდელაძეს უთქვამს - კიდევ 4 საათი იმორიგევი. უაქტობრივად 8 საათის განმავლობაში ჩინაძე თოვლსა და ყინვაში იძულებული იყო საგუშაგო არ მიეტოვებინა. ამის გამო, მას კონფლიქტი მოუვიდა უფროსებთან. აი, რა თქვა ერთ-ერთმა ჯარისკაცმა, ზურა ტყეშელაშვილმა: „2 თებერვალს მისურაძის ბრძანებით ღამა 8 საათი იდგა „ვიშაკაზე“. იქიდან ჩამოსულს ჩხუბი მოუვიდა კოდოევთან, ენ-

დით შემის დასატყრელად. ღამას შესცივდა და ჩასაცმულად უკან დაბრუნდა - მას თან გაჰყვა მისურაძე. მე მისურაძის ოთახში შევა ავიტანე უცებ ყვირილის ხმა მომესმა, შევეარდი ოთახში და დავინახე, ყველა ღამას ურტყამდა. 2 საათზე გავივი, რომ ღამა ნაწილში აღარ იყო. 2 საათზე და 20 წუთზე

განმავლობაში მისურაძე გვარიგებდა, „თქვით, რომ ღამა ცოცხალი არ მოგივანიათ, რომ მისი დაღუპვის მიზეზი გაყინვა არის და სიმართლე დამალეთო“ (ქურნალი „აღვოკატი-მეოხი“, 1999 წ. №5-6).

„ქუჯის“ კორესპონდენტი საგანგებო მისიით ჩავიდა ადგილის რაიონის სოფელ ლელივანში, სადაც ღამა ჩინაძე ცხოვრობდა და გაესაუბრა მოკლულის ახლობლებს. - რა მდგომარეობა იყო ჯარში, თუ ამბობდა თავად ღამა რაიმეს? აპთანდილ ჩინაძე (მოკლულის ძმა): - ცუდი სიტუაციის გამო არავის ენდობოდა. უმეაფოფილება ჰქონდა ნაწილის უფროსთან - მისურაძესთან, ბოჩიკაშვილთან. როგორც სამხედრო ნაწილთა უმრავლესობაში, იქაც მამათავლობა იყო გამეფებული. ერთხელ თქვა, ნარკოტიკებსაც იყენებდნენ, კონკრეტულად კი არაფერს ლაპარაკობდა. პროდუქტი, როგორც საერთოდ ქართულ ჯარში, იქაც უჭირდათ და სახლიდან მიჰქონდა. - გამოძიება თქვენ დაიწყო? - დიახ. მე და ჩემმა დამ, ნინომ, ფარულად დავკითხეთ ჯარისკაცები, რომლებმაც აღიარეს, რომ ღამა წამებთ იყო მოკლული. როდესაც ყოველივე გამოძიებულს ვუამბეთ, მითხრა, როგორმე ისინი ჩემმდე მოიყვანო. მართლაც, ასე მოხდა. ჯარისკაცებთან ერთად გამოძიებლის ოთახში სასაზღვრო მეთაური ლაზარაშვილიც იმყოფებოდა. დიდხანს ერთ-ერთი ჯარისკაცი - ტყეშელაშვილი ყველაფერს მოკვდა, ღამაშვილმა იყვირა: გაჩუბდი, თორემ მივატყვი.

83.5

გაზეთი „ქუჯის“ ძვირფასო მკითხველო, მიუხედავად იმისა, რომ უკვე რამდენიმე თვე გავიდა 26 მაისის სახალხო შერების არაადამიანური დარბევებიდან, მინდა, ჩემი დიდი გულისტკივილი გაგანდოთ და გაეხსენოთ ის დღე, რათა კიდევ ერთხელ ნათლად დავახანოთ ქართველობას, თუ ვის ხელშია დღეს საქართველო და მოვუწოდებოთ მას დარაზმვისაკენ, რათა ერთიანი ძალებით შევებრძოლოთ უსამართლობას.

კვლავ სისხლიანი დარბევის შესახებ შეგანსაცმლიანი, ნიღბებიანი, ხელკეტიანი, ფარებიანი და რკინის ქუდებიანი ბიჭების მიერ. შემზარავი იყო, როგორც მათი შეხედვა და მოქმედება, ისე სხეულზე დარტყმული ხელჯოხისა თუ ფარზე დარტყმული დროშების ტარების ხმა. ვისაც ფეხზე დგომა შეეძლო, გამოვობდა. ხელში ხატი მეჭირა, წამდაუნუმ ვილოცებოდი და ლტისმშობელს შევთხოვდი უდუნაშაულო ადამიანების გადარჩენას. უკან ფარებიანი ჯალათები მოგვადევნდნენ. ძირს, ასფალტზე, ჯვარი ეგდო, ზედ გადარბოდნენ. ვერ ვიკადრე მიტოვება, თვალები დავხუჭე დარტყმის მოლოდინში და ჯვარს დავწვი, გამიჭირდა აეღა - მაინც არ დავტოვე, ჩავიხუტე იგი და წავედი. დავინახე, რომ ჩემი მეგობარი ქალბატონი დგას და იმეორებს: ვაიმე, უშველეთ, ნაიყვანეს, მიათრევენ. გავიხედე: სამ პოლიციელს ერთი ბიჭი ფორთხვით მიჰყავს. არავის დავულოდე, მარტოდ გაუშვი, თან კი ვუყვირი: ხელი გაუშვი, ახლავე დატოვეთ, თქვე ვეღულებო, არაკაცებო! რა დავიშვავთ მართალი რომ არის, იმიტომ ცემთ? რატომ გემინათ სიმართლის? ერთ-ერთმა მათგანმა ჩემსკენ მოიხედა, მეზობლის ახალგაზრდა ბიჭი შემჩრა ხელში. მათ მამინვე გაუშვეს დაკავებული, მე კი არ ვეშვებოდი, მივსდევდი და ვუყვიროდი: ხომ მიცანი, არ გრტყვნი, როგორ უნდა იტხოვრო საქართველოში, როგორ უნდა აღზარდო აქ შვილები.

დად იყო და ჭიშკართან ჩაიმუხლა. მალე არაადამიანური შევიკვლება გავიგონე, მივიხედე და რა დავინახე, ორ პოლიციელს საცოდავი ხელში მოკეცილი ეჭირათ. მუცელში ნიხლი ჩაურტყამთ და ძლივს სუნთქავდა, დიდხანს გონზე ვერ მოვიდა. რას მერჩოდნენ ნეტავი, ცუდად ვიყავიო - ამბობდა იგი. საღამო ხანს რაიონისაკენ გამოვემგზავრეთ. კბებზე ჩამოსვლისას, ორ ჩვენს თანამგზავრ ბიჭს ხელი წაავლეს ომონელებმა და მანქანაში ჩატყენეს. შინ რა დავგვარუნებდა, რა გვეთქვა მათი პატრონებისათვის. ქანი მანანა არჩვადის დახმარებით შუალამისას, როგორც იქნა, ბიჭები დავგიბრუნდენ.

საე ნაბრძოლ-ნაცემ-ნაცემი დაღურგებულნი დავუბრუნდით ოჯახებს გამთენიისას. ცოტა ხანში ძლივ სძლივობით ჩამოვედით მერაბ კოსტავას სახლ-მუხუშის ეზოში. ჩვენი მეგობარი ბიჭი ცუ-

„ქუჯის“ ფოსტა

საქუთარ პანაშვილს პენსიებით!

ა/წ 27 სექტემბერს აფხაზეთის უფარგისმა მთავრობამ დენილუმს თავი მოგიყარა, რათა კიდევ ერთხელ მოგტყუებინოთ იმაში, თუ როგორ იღვწიან ჩვენთვის: აქ ვართ, ნუ გემინათ, დარბუნება იქნება, იმედი არ დაკარგოთ, თქვენ მხოლოდ წინარად იყავით, არ იხმაუროთ, ჩვენ დიდი პრეზიდენტი გვყავსო.

წინა ადგილი, სადაც „ხელმძღვანელები“ იდგნენ,



სტუდენტებით იყო გაჭვდილი, ჩვენ მისგან საშუალება არ გვექონდა, რათა სიტყვა გვეთქვა დენილთან სახალხო წარმომადგენლები კი მზად ვიყავით გამოსასვლელად. ისეთი ტყუილის მთქმელი მთავრობა, როგორც დღეს საქართველოშია, არა მგონია, რომელიმე ჩამორჩენილ სახელმწიფოში იყოს. დენილემ, ამ მოლაღატე ხელისუფლებამ სამარცხნოდ გამოგვრეკა საკუთარი სახლებიდან, ზაგრაძინის ბატალიონის სისასტიკით გვეკლბა, გავწოკა. იმიტომ გამოგვყარეს ჩვენი კუთხიდან, რომ უმრავლესობა ეროვნული, კანონიერი მთავრობის მომხრეები ვიყავით. როდემდის ვიყით ასე? საკუთარ პანაშვილს ვესწრებით. ნუთუ არ მოგენატრათ თქვენი სასლ-კარი, ეზო-გარეშო, მიტოვებული საფლავები? ვინ ჩაავლი საქართველო კრიზისულ მდგომარეობაში? ვინ გაქურდა ჩვენი ქვეყანა? - რა თქმა უნდა, შეგარდაძემ და მისმა მთავრობამ. არ ვიცი, ჩვენ აქ როგორ ვითვლებით - გადასახლებაში მყოფებდა, მიმაგრებაში თუ სულაც ვოჯოხებთში ვართ?!

დაეკბრუნდება კი აფხაზეთი? ვის უნახავს, რომ ნაოქარს არ-უნებდნენ? მიკვირს, როცა ზოგს ცრუ დაპირებას კიდევ სჯერა. ჩვენი დაბრუნება მხოლოდ მაშინ მოხდება, როცა კანონიერება აღსდგება და მთავრობა ეროვნული სულის მქონე ადამიანებით იქნება დაკომპლექტებული.

ბიორბი ბენიძე  
სოფელი თავისუფლება

რდომილი ორივე მშობელი და ჩემს თანამოაზრებელთან ერთად რაიონიდან დილით გავემგზავრეთ. ყველასათვის ცნობილია შეეარდნადის ჩვეული მორიგი სპექტაკლი, დადგმული ხალხის დასაბრკოლებლად, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, რესპუბლიკის მოედანზე უამრავ ხალხს მოეყარა თავი. ორ ნაწილად იყვნენ გაყოფილნი „ივერიას“ მხარეს და კბებებთან. ცრემლების მომგვრელი იყო კანონიერი ხელისუფლების მომხრეების გამოჩენა დროშებითა და ჯვრებით ხელში.

ის იყო, დაიწყო მილოცვა სამი უდიდესი დღესასწაულისა: საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის, ქართველი ერის გმირის - მ. კოსტავას დაბადების და საქართველოს პირველ პრეზიდენტ - ზვიად გამსახურდიას არჩევის დღისა, მაშინვე შეიქმნა ჩოჩქოლი. გადაცემულმა პოლიციელებმა დაიწყეს

მარტო გავევიდე, თან კი ვუყვირი: ხელი გაუშვი, ახლავე დატოვეთ, თქვე ვეღულებო, არაკაცებო! რა დავიშვავთ მართალი რომ არის, იმიტომ ცემთ? რატომ გემინათ სიმართლის? ერთ-ერთმა მათგანმა ჩემსკენ მოიხედა, მეზობლის ახალგაზრდა ბიჭი შემჩრა ხელში. მათ მამინვე გაუშვეს დაკავებული, მე კი არ ვეშვებოდი, მივსდევდი და ვუყვიროდი: ხომ მიცანი, არ გრტყვნი, როგორ უნდა იტხოვრო საქართველოში, როგორ უნდა აღზარდო აქ შვილები.

ის იყო მოედნიდან გამოვლას ვაპირებდი, რომ მომხრეებ ერთი 150 კილოინი მამაკაცი და მართლმეგ ჯვარს, ვერ შეძლო წართმევა, რა ძალა მომეცა, არ ვიცი. მას მოეშველა ორი ისეთივე აღნაგობის ინდივიდი, მგუევენ ხელიდან ჯვარს, მე მომშველგებელი არავინ მყავდა და, რა თქმა უნდა, ვეღარ

ყოველივე მომხდარი ჩემი და ჩემისთანების დამარცხება კი არა, გამარჯვება იყო. დამარცხება შეეარდნადისა და მისი ხელისუფლებისა გახლდათ, მათ ხომ უდუნაშაულო ადამიანების, სიმართლის ეშინათ, თავიანთ ცუდ ნამოქმედარზე პასუხისმგებლობის ეშინათ.

ისტორია კი არაფერს ივიწყებს.  
ლოპი ბჰაპური  
ზესტაფონი

„ქუჯის“ ფოსტა

ძალადობის გზით მოსულმა ხელისუფლებამ, რომლის სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი იყო ე. შვეარდნაძე, მიზნად დაი-

მომადგენლები, რომლებიც ავტონომიას მოითხოვდნენ ერთ დროს. ფაქტობრივი ხელი-სუფლებების მიერ გაყოფილებული ლამის ბატონ-

ესღა გვაკლდა!..

ნობენ ქართველ კაცზე და ლანძღვა-გინებით იკლებენ მას. მე ყველა ერთნაირად მიყვარს, პატივს ვცემ მათ, მაგრამ ვერაფერს ვაპატიებ ქართველების შეურაცხყოფას. არ მინდა, კიდევ ერთხელ გან-



კი მორიგ სპექტაკლს აწარმოებს და ჩიხში შეჰყავს ისედაც დაბნეული მოსახლეობა. ქართველთა უმრავლესობა საზღვარგარეთ გადაიხვეწა, სადაც ყოველდღე დამამცირებელი სამუშაოს შესრულება უხდება, ქართველი ქალები ხომ გამდიდრების წყაროდ აქციეს - თითქოსდა სამუშაოდ მიმყავთ უცხოეთში, იქ კი საროსკიპობებში მიათრევენ, რაშიც მაღალჩინოსნები და პარლამენტარები უმრავლესობა ჩართული. ხალხის ნაწილმა დედაქალაქს მიაშურა და ერთ დროს ელიტარული საზოგადოებით, გმირებითა და შემოქმედით აღ-

საქმე იმაშია, რომ ბავები განსაკუთრებული თავებობითა და აგრესიულობით გამოირჩევიან ქართველების მიმართ, რასაც ზურგს უმაგრებს ენ. ხელისუფლება. მითხვებმა ისე არ გამოვიდა, თითქოს ყველა ბავი ცუდად იქცევა, რა თქმა უნდა, იმათივე არიან ისეთები, რომლებიც უნდობლობას უცხადებენ სისხლით მოსულ ხელისუფლებას და მტკიცებულად განიცდიან საქართველოში არსებულ სიტუაციას.

ბაზრობაზე მრავალი საყურადღებო ფაქტი ხდება: ერთხელ პოლიციელები 15 წლის ქართველ გამყიდველ ბიჭუნასთან მივიდნენ და უთხრეს: „ბავებს ხელს ნუ უშლი ვაჭრობაში, სხვა ადგილზე გადადი და ივაჭრეო!“. საცოდავი ბიჭი სიცვიდან კბილს კბილზე აცემინებდა. თურქულ გამყიდველმა კი ქართველი გოგონა მხოლოდ იმისთვის ცემა, რომ ამ უქნასკენლმა გაბედა და შეევაჭრა. გამო-

სარჩლება ვერავინ გაბედა, რადგან დე ფაქტო ხელისუფლების მიერ დაუცველი ქართველი კაცი დისკრიმინაციას განიცდის. ზოგჯერ ყოველივე ეს საზღვრებს სცილდება: მცირეწლოვან გამყიდველ ბიჭუნასთან მყიდველი მივიდა და კარტოვოლის ანონა სთხოვა, მანაც ხელჩანთა აიღო ასანონად, მაგრამ დაინახა რა შიგ მწვანილი, ბავის მავდაზე გადმოაპირქვავა, თან ჰკითხა: „შენს მწვანის ჩემს ხელჩანთაში რა უნდაო?“ ბავმა მას ქურდობა დააბრა-ლა და ბიჭი სცემა.

თავისთავად ცხადია, ბაზრის ტერიტორია კეთილმოწყობელია (უფრო სწორად, ნამდვილი საგიჟეთია), გამყიდველები რომ ზამთარში გათბნენ, ვინ იცის, რას არ წვავენ: ავტომობილების საბურავებს, ქაღალდის ყუთებს, პოლიეთილენის პარკების ნარჩენებს, რის გამოც გამურული ბაზარში მყოფი თითქმის ყველა გამყიდველი თუ მყიდველი. კვამლის სუნში იხრჩობა მთელი თბილისი, გამკითხავი კი არავინაა. როდესაც კეთილმოწყობის ნარჩენები და ავტომობილის საბურავები, რომლებიც მომწამლავ ნივთიერებებს გამოყოფს და ადამიანს უზიანებს გულ-სისხლძარღვთა სისტემას, მათ მიმასუბებს: „რა, შენი სახლია თუ?“ როდესაც ვუთხარი, „ცეცხლი რომ გაგიჩაღებიათ, ნამალავ მთელ თბილისს და ლამის ბატონობთ ქართველებზე, თქვენი სახლია-მეთქი?“ ასე მიპასუხეს: „დიხ, ჩვენი სახლია და სულ მალე მთლიანად ჩვენი იქნებაო“.

საქართველოს თავზე მჭინვარე ქარიშხალი იგრავება, რომელიც გადაშენებით ემუქრება ქართველ ერს, ამიტომ დროა, მოხდეს ხალხის გამოფხიზლება და მოთხოვნა მტარავალი ხელი-სუფლების მიერ დამსობილი კანონიერად არჩეული ხელისუფლების აღდგენისა, წინააღმდეგ შემთხვევაში საქართველო დაიღუპება.

ინლიმო უხაბაქმ წყაღუბო

დღევანდელი

ქართულ ჯარში მკვლელობათა სერია გრძელდება

მონაწილეობდა. იმედი მქონდა - დამოუკიდებელი ექსპერტია, უფრო ახლოს იქნება სიმართლესთან-მეთქი, მაგრამ ძალიან შევეცდი: მან თქვა - ჩხუბი იყო, მაგრამ არცერთი დარტყმა სასიკვდილო არ იყო, უსაბულოდ, თოვლში გაიყინაო.

სასამართლო როგორ წარიმართა? - ექსპერტისთვის დროს გადავიღეთ ვიდეოფირი, რომელზეც დაწერილი იყო ყველაფერი აღწერილი. სასამართლოზე ეს ფირი გადაამალეს და სადაც დაიკარგა. რაც შეეხება სამხედრო ექსპერტის დასკვნებს, ეს ოქმი საქმიდან მალულად ამოიღეს.

საქმე ორ ნაწილად გაიყო: ნაწილის მეთაურის, მაისურაძის საქმე - ცალკე, ლაშას - ცალკე. თბილისის საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარე სულაქველიძემ მაისურაძეს, დაუდევრობის გამო, ერთი წელი იძულება მისცა სამსახურიდან გათავისუფლებით. ლაშას საქმე კი ახალციხეში დარჩა. ჩვენ იგი გენერალურ პროკურატურაში გავასაჩივრეთ და საქმის გამოძიება დაიწყო ახალქალაქის სასამართლოში ცირა მაისურაძემ. მან ჩათვალა, რომ ყველაფერი ხელახლა უნდა განხილულიყო, საქმე გადავიდა ახალციხეში, ჩვენ კვლავ გავასაჩივრეთ საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში მეფარების სახელზე, ბოლოს საქმე ისევ ახალციხეში დააბრუნეს. მერე კი პასუხი მოგვივიდა, რომ საქმე აღარ განხილვებოდა.

როგან პირთაპმ (მოკლულის ბიძა): - როდესაც ჯარისკაცებმა სხვადასხვაგვარად დაიწყეს ამბის მოყოლა, ეჭვი შემეპარა. ზოგი ამბობდა, გამოიქცა და გზიდან დაეაბრუნეთო, ზოგმა - მკვდარი ვნახეთო. ავიფიქრე ათი კაცი და მიგბში, სადაც ლაშა სამხედრო ნაწილში იყო, წავიდეთ.

5-6 მეტრი თოვლი იყო, გზას ძლივს მივიკვლევდით. 48 წლის ვარ ახლა და 11 წლიდან ვნადირობ. კარგად ვიცი ნაკვალევების გარჩევა. ყინულზე კურდღლის ნაკვალევს ვხედავ და კაცის ნაფეხურების გარკვევას რა უნდაო? იქ კი ადამიანის ნაკვალევი არ ჩანდა. თოვლზე დატოვებულ კვალს თუ ქარმა და თოვლმა გადაუარა, ზოლად რჩება, მით უმეტეს ეს ამბავი დამჯდარ თოვლზე მოხდა, თუ მერე დაათოვა და მზემ დაანათა, კვალი ვარდება და ადვილი მისახვერდა. როცა ნაწილში მივედი, ერთი გორა გვიჩვენეს და გვითხრეს, მიცვალეული აქ ვიპოვეთო, არადა გასვენებაზე თქვეს - ლაზიაშვილმა ნახა მკვდარიო.



ლაშას დას, ნინოს ემუქრებოდნენ, თუ გამოძიებას თავს არ დაანებებ, შენც მოგვლაგოთ. მართლაც, ერთხელ დვითის წყალობით, გადარჩა - მანქანით ევახებოდნენ, მაგრამ მოასწრო გვერდით გადახტომა და დაძაბვა. როდესაც ნინომ ყველგან უსამართლობა დაინახა, თავად ჩააბარა იურიდიულ ფაულტეტზე თბილისში, რათა მას მინც ეპოვა სიმართლე.

ლაშა ჩიხბის მიჩქაღული მკვლელობა, სამწუხაროდ, არც პირველია და არც უკანასკნელი. მას შემდეგ მკვლელობათა სერიები დაიწყო. ყოველივე ეს კი იმ გენოციდის ნაწილია, რომელსაც დღევანდელი ხელისუფლება აწარმოებს ქართველი ხალხის მიმართ.

ვინ უნდა ავოს პასუხი ქართველი ბიჭების სიცოცხლეზე - მარიონეტად ქვეულმა რიგითმა ჯარისკაცებმა, თუ იმან, ვინც დამნაშავეობის სათავეს დასა? - მომთქვა სისხლი ცაში ღმერთს შესწუნუნებეს და სამართალს ითხოვს...

ლოლა ხაჭაპურიძე, ლუიზა ხაჭაპურიძე

ნემო ბურჯულაძე საკუთარი თავის წინააღმდეგ

1996 წლის ივნისის თვეში გაზეთი „აღდგომის“ კორესპონდენტისათვის მიცემულ ინტერვიოში ნემო ბურჯულაძე ამბობდა: „უზუნაბესი ბავშვის პრეზიდენტმა ჯერ კიდევ არჩევნების ჩატარებამდე ბოიკოტში გამოუცხადა უკანონო არჩევნებს და მოუწოდა მოსახლეობას, გაერთიანებულიყვნენ იმ პოლიტიკური ორგანიზაციების გარშემო, რომლებიც იგივე მიზნებს ისახავდნენ.“

მიმაჩნია, რომ ფაქტობრივი ხელისუფლება ყოველნაირად ცდილობდა ეროვნული ძალების ჩათრევას „არჩევნებში“, რათა იურიდიულად დაეკანონებინათ თავიანთი არსებობა.“

2001 წლის ივნისის თვეში გაზეთი „ქუჯის“ ფურნალისტთან მიცემულ ინტერვიოში კი ის და მისი თანამოაზრეები აცხადებენ: ჩვენი გაერთიანება, რა თქმა უნდა, მიიღებს მონაწილეობას არჩევნებში, მაგრამ უზუნაბესი საბჭოს დეპუტატები არ მიიღებენ. ისინი ინარჩუნებენ მანდატს, რომელსაც გადასცემენ ხელისუფლებაში მოსულ ეროვნულ ძალებს.“

ჩემი კომენტარი: დღეს უკვე აშკარაა, რომ უკანონო არჩევნებში ეროვნული ძალების ჩათრევის „მორიგ ეტაპს“ სწორედ ბატონი ნემო და მისი თანამოაზრეები გეგმავენ... ისინი დღემდე „ალორძინების“ მეხობელებად გვევლინებოდნენ, ნეტავ რას იზამენ დღეიდან? შევარდნაძე და აბაშიძე დღეს ისე აშკარად ქნინან ერთ გუნდს, რომ ეჭვი ადარავის უნდა შეეპაროს... მით უმეტეს, შევარდნაძეც და აბაშიძეც აშკარად ლაპარაკობენ მათი დიდი წნის მეგობრობაზე, რომელიც ათ წელიწადზე გაცილებით დიდი წნისაა.

ონისა ბანაძე

სოლომონ ლიონიძის კლუბი

შემომავლეს წინააღმდეგ: გაიხსნას სოლომონ ლიონიძის სახელობის პრეს-კლუბი. ბუნებრივია, მისი დევნი იქნება - „სახელმწიფოთა სკულის ერთობა არარას არგებს...“

კლუბის აუცილებელი პირობა: გამოქვეყნებულ იქნას მხოლოდ საზღვარგარეთის საინფორმაციო საშუალებათა ოფიციალური ცნობები, ყოველგვარი კომენტარის გარეშე ერთდერთი კომენტარი კლუბის გახსნის დღეს ე.ი. ამ წერილის გამოქვეყნებისას იქნება დართული. აი, ისიც: სსრკ-ში, დსთ-ში და მისთ. საქართველოს ნებაყოფლობითი წვევრება შეუძლებელია, ვინაიდან ჩვენი ქვეყნის უკიდურესი პოლიტიკური დცემის დროსაც კი, გენეტიკურად გამოირცხვლია ის, რაც ხდება „თანამებობარ“ ქვეყანაში (ქვეყანაში) და ასეთი მძობა ხორცსა და სულსაც ფრიალ აცენებს. მამ ასე - პირველი ცნობა ესენეგოვის უღიღესი ქვეყნიდან.

„სმშპრ-მასპინძელი“

„სამარული დანაშაული გახსნეს ხაბაროვსკის მხარის ქალაქ აშურსკის მილიციის თანამშრომლებმა. ერთი წლის გიგონი დაკლა და შეჭამა მემობულმა, ბავშვის მშობლების მუღმივმა თანამეინახე მამაკაცმა. გამოძიებისას გამოირკვა, რომ ჩვილის დედასთან მორიგი დაღვევის დროს, თანამესუფრეებს დასაყოლებელი შემოაკლდათ. როგორც კარის მეზობლები აცხადებენ, ამგვარ შემთხვევებში კანონი უპატიონო ძალებს იჭერდა და მათთან ამზადლება კერძებს, მაგრამ ამჟამად სიცოცხლეს თითო ბავშვი გამოასალმა. როდესაც გოგონას დედა გამოფხიზლდა და ქალმშვილი ვერ მოიძია, შემსხვეულმა მილიციას მიმართა. 1 აგვისტოს საქმე გაიხსნა. ლითი-კაციჭამია დააკავეს. მას წარუდგინეს ბრალდება - განზრახ მკვლელობა დამამძიებელ გარემოებებში.“

„ნმშპმსმსმია ბაშება“ 3. 8. 2000

მეორე ცნობა იმავე ქვეყნიდან: „სამშარეულში და აივანზე აღმოსწინილ იქნა ადამიანის სხეულის წერილად დატოვდა ნაწილები. როგორც გამოირკვა, ახლაგაცნობილ სტუმართან ერთობლივი დაღვევის შემდეგ მასპინძელმა კისერში დანა ჩასცა თანამესუფრეს. შემდეგ გადაიგანა იგი აბაზანაში დატოვა და კსარესა და გომრებზე შემოაწყო ხორცის ნაჭრები. სამი დღე-ღამის გამოცვლობაში მიერთმევედა ადამიანის ხორცს. „ნაფიქრებული მქონდა, ნარჩენები ვამყვიდა, მაგრამ ვერ მოვასწარი“ - უთქვამს გურმანს.“

„ნმშპმსმსმია ბაშება“ 8. 2. 1997

ალექსანდრა უღენტი

გლდანის რაიონის ჰელსინკის კავშირის ორგანიზაცია იუწყება, რომ გაზრდილი ვიოლეტა ვლენტიძის ძმა

ბურაბ ჟღანი

ჩვენს რედაქციას



იმ მრავალ უბედურებათა შორის, რომელიც თავს დაატყდა საქართველოს მეოცე საუკუნეში, ერთ-ერთი უმთავრესია რწმენის დაკვიპება, კომუნიზმის განადგურების მცდელობა კომუნისტურ-ათეისტური სახელმწიფოს მიერ. მართალია, ეს სახელმწიფო თითქმის აღარ არსებობს, მაგრამ დარჩენი მისი მესვეურები, რომლებმაც ისევ მოიკიდეს ფეხი საქართველოში. მათი მიზანია ქრისტიანული მართლმადიდებლური სარწმუნოების აღმოფხვრა ჩვენს ერში, იმ ქრის-

დღეს, როცა საზოგადოების ნაწილი ყოფით პრობლემებშია ჩაბნეული და ბირთვული კეთილმოწყობის სურვილმა ლაღად გაშალა ფრთები, ხშირად გამოხატულებას: „რა დროს ერთგულნი ვართ“, „რა დროს გამსახურდება...“ ჩვენი გაზეთის რედაქციამ საქართველო, მკითხველისათვის მიუწოდებია ზვიად გამსახურდიას 1993 წლის მიმართვა ქართული ერისადმი. ამ წერილმა თავის დროზე მრავალი გზასაცდენილი დაუბრუნა მართლმადიდებლობის წიაღს, დედა ეკლესიას.

მიმართვა ქართველი ერისადმი. სრულიად საქართველო მოსახლეობისადმი.

ტიანობისა, რომელმაც გადაგვარჩინა, შეგვიწინააღმდეგებდა, ენა, სახელმწიფოებრიობა. ბორცების ეს მოციქულნი ქრისტიანობას ჯერ პირდაპირი ათეისტური ქადაგებით ებრძოდნენ, მაგრამ რა დაინახეს ამ ქადაგების უსარგებლობა, მოამრავლეს მწვალებლური, ემბაკეული სექტები, რათა ხალხი ჩამოაშორონ ჭეშმარიტ რელიგიას. ამ სექტების უმრავლესობა უმეცარი ფანატიკოსების შექმნილია და არაფერი აქვთ საერთო ჭეშმარიტ რელიგიასთან და ბიბლიის ნამდვილ გაგებასთან. ერთ-ერთი ამათგანია ენ. იელოვას მონაწილე, სექტა, რომელიც შეიქმნა ამერიკაში, მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს. მისი მიზანია არამარტო ქრისტიანობის, არამედ ქრისტიანი ერების განადგურება. იელოველებს ფარული ალიანსი აქვთ მარქსისტებთან და მათ დემაგოგიას ქადაგებენ,

პირდებიან ხალხს თანასწორობას, კლასებს შორის განსხვავების მოსპობას და სხვა. ასე რომ, იელოველები იგივე კომუნისტური აგენტურაა. ნიშანდობლივია, რომ ისინი ყველა სახელმწიფო ნყობილებს აკრიტიკებენ, გარდა ათეისტურისა, რაც მიუთითებს მათ ნამდვილ არსზე. მათ მონაწილეს მამა ლმერთსა (იელოვას) და ძე ლმერთს შორის დაპირისპირებაზე არაფერი აქვთ საერთო ბიბლიასთან. ისინი სარგებლობენ ხალხის უწინგურობით რელიგიის სფეროში. ასეთივე რელიგიური უმეცრება უდევს საფუძვლად სხვა სექტებს. დღეს სექტანტები ასეთ „ლოგიკას“ მიმართავენ: შესხედეთ, როგორი პიროვნებები მოკალათდნენ მართლმადიდებლურ ეკლესიაში... მაგრამ ყველამ კარგად იცის, რომ ეკლესიაში სუკის მიერ შეგზავნილი პიროვნებები კი არ განსაზღვრავენ

მის არსს, არამედ სახარება, იესო ქრისტე, ღვთისმშობელი და წმინდანები. მთავარია მოძღვრება და არა პიროვნებები. ამასთან არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ეკლესიაში დადებითი პიროვნებებიც არიან, რომელნიც ქადაგებენ ჭეშმარიტ მოძღვრებას. დღეს ისე ჩვენი ტაძრები, ჩვენი წმინდა სალოცავები, ჩვენი სახარება და ეკლესია თუ გადაგვარჩენს და ღვთის ერთგულება, მისი მცნებების ერთგულება. ამის გამო მოგიწოდებთ, შეაქციეთ ზურგი სექტებს, დაუბრუნდეთ ეკლესიის წიაღს და ილოცეთ საქართველოსთვის, მისი ჭეშმარიტი რელიგიური და ეროვნული აღორძინებისათვის, მისი გადარჩენისთვის.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია 31.3.1993

კლენ ღალისის ღოჭბრინა (ნაწყობი)

ჩვენ შეუძლებელია, მაგრამ აქტიურად და მუდმივად - შევეწყობთ ხელს ჩინოვნიკების, მკერთაშენების თავნებობას, უპრინციპობას. ბიუროკრატიზმი აყვანი-

ლი იქნება სათნობის სიმალეზე - პატიოსნება და წესიერება გამსახურდიას და არაფრისთვის საჭირო აღარ იქნება, იგი წარსულის გადმონათება გადაიქცევა - უზრდველობა, და თავსებობა, ცილის წაშობა და ნარკომანია, ცხოველური შიში ერთმეორისადმი... უსიციველობა, ნაციონალიზმი და ხალხთა შორის

მტრობა - ყველაფერი ეს ოსტატურად და შეუზრუნველად იქნება კულტივირებული და აყვავდება მძაფრი ფერებით. მხოლოდ ზოგიერთი მიხედვით და გაიგებენ კიდევ, თუ რა ხდება, მაგრამ ასეთ ადამიანებს ჩვენ ჩაუყენებთ არამოდურ მდგომარეობაში და ქვეყნის სასაცლოდ გაუხდით. მოვეძინებთ ხერხს, რომ მათ

ცილი დასწამონ და ისინი საზოგადოების ნაძირალებად გამოაცხადონ. ჩვენ ვიბრძობთ ადამიანების გასარყველად ბავშვობისა და ჭაბუკობის ასაკიდან, ყოველთვის გაავითხოვებთ არჩევანს ასალგაზრდებზე, რომ მოთავსდნენ და გაეხრწნათ ისინი. ასალგაზრდებისაგან ჩვენ შევქმნით ჯამუშებსა და კოსმოპოლიტებს.

თაღოზანი დაქვადებული

წმიდა თეოფანე დაუღებელი გვაუწყებს: წმინდა პირველი სათი იყო. ჩემს სამუშაო კანონებში ვიკვლი უცებ მომჭივრება, რომ რაღაც ძალიან თავდაზოგავად გამაქანა ქვემოთ, მიწის სიღრმისკენ - ეს იყო წყვდიადი, უფრო შავი, ვიდრე უბნელისი და მეტი მხოლოდ მის ფსკერზე მოსწანდა ცეცხლი. ყველაფერი ეს განხე და განვიცადე 1909 წლის აპრილის თვეში. ჩემდა გასაცრად მესმოდნა ყველაფერი, რასაც ფიქრობდა ამ სამხრეთი უფსკურის მუფვე: - რა ხანია ღირსებასა და დამარცხებულ ვარ, - ფიქრობდა იგი, ლუცივერი, - მაგრამ ჩემს ხელში უღიდეს და მალა - შთავიანება. სწორედ ამ ძალით გადავაბრუნე სამყაროს ზღურბლს და ჩემი ღვთისადმი აღმოჩნდები ადამიანებთან, მაშინ შევებრძოლები იმ უმანკო კრასს.

თუ გაუძლებენ ასეთ დარტყმას. ხოლო შენ, ურწმუნოსი ლევიონო, წადი და ჩაუსფრდი ნიშით დაჯილდოებული ადამიანებს, ვინც ცილობას ჩასწვდეს მუნების საიდუმლოებს, რათა არ ამოიციონ მემოქმედის საქმენი და არ აღიღონ იგი. შთავიანე მათ, რომ მუნებში არ არის რა ამოუხსნელი და საიდუმლო. შთავიანეთ სიტყვა ეწოდება, რომ არსებობს მხოლოდ მატერია და რომ ცხოველისმყოფელი სულები მხოლოდ გამოვლილი და არარსებულა. ამ შთავიანების შედეგად ადამიანები უარყოფენ ღმერთს და გააღმერთებენ საგნებს. ისინი სასაცლოდ აიგდებენ მას, ვინც

ერკავშირი, სულაც არ არის შეილებების გაცხება საჭირო. ამაში ჩვენ მედიცინაც ამოგვადგება გვერდში თავისი პოპულარული ლიტერატურით მშობიარობის თავიდან აცილების შესახებ.

ქალი, საერთოდ, უფრო შორსმჭვრეტელია, კაცზე აბაღლებული, სუფთა-ლუცივერი უცებ გაჩუმდა იგი შემოთვბამ შეიპყრო, ტყუილისაგან დაიბნა. შეძრა მთელი ჯოჯოხეთი. მოუწოდებელი სიმალისად შემოიჭრა ნათელი სხივი და განათაყვანდა. ამით შეასწრა ლუცივერი, რომ იგი უძლეური იყო ნათლის წინაშე და გაიღევა ლუცივერის თვალწინ ღვთისმშობლის სატყუამ. მერე ისევ ჩამოწვდა წყვდიადი აუღვარად თვლები ლუცივერის და განაგრძო: - შთავიანეთ ეგონებებს, რომ

გვიჩრდება კი ჯოჯოხარი კასობრიობა? „საუკუნის ეპოქის სულმა ახალი, სრულიად განსხვავებული მოთხოვნები წამოუყენა ერებსა და ადამიანებს“.

ზვიად გამსახურდია

დღევანდელია გამოირჩევა ერთიანი გლობალური მსოფლიოს ჩამოყალიბების ტენდენციები, რომელი ინტეგრირებულია და იწვევს პატარა და საშუალო სახელმწიფოების თვითდაცქვირების, თუგანდ დროებითი მდგომარეობის შეფუებას საერთაშორისო ვითარებასთან. ამას ხელს უწყობს დიდ სახელმწიფოთა აქტიურებული ქმედებანი თავიანთი დროებითი თუ შორს მიმავალი ინტერესებისათვის. სახელმწიფოთა აქტიურებულობას, რაც ინტეგრირებულია გადის, განაპირობებს ამოწურვადი ბუნებრივი რესურსების მარაგის დაქრეფული შემცირების ტენდენცია. საქონლის, კაპიტალის, სამუშაო ძალის, ტექნოლოგიური მიღწევების სულ უფრო თავისუფალი და სწრაფი მოძრაობის გაძლიერება ქვეყნებს შორის ძლიად მართავდა და თითქოს შესასწავლიყოფიერი მართავდა და რველირების ფუნქციების შექმნას. ეს კი ინტეგრირულად გადაზრდება ქაოსურ მდგომარეობაში, რაც თავის მხრივ შესასწავლიყოფიერი მექანიზმების დაუქვემდებარებლობის გამო სახელმწიფოთა სუვერენიტეტის შემცირებას იწვევს, ბაღებს ანტისახელმწიფოებრივ ტენდენციებს, გადამზრდება რვეონადა და შთავიანებს ადამიანებს, რომ შთავიანა მოიპოვონ ამქვეყნიური სიამენი, სიმდიდრე, ჭამონ და სეან, იფენ მაძიარნი და მაშინ ხალხს მიიღებს ქრიატიანობის ნაცვლად სხვა რელიგიას, ჩვენს რელიგიას და აიგება ახალი სახელმწიფო. ჩვენს მხარეზე იქნებთან რჩეული, დარჩება მხოლოდ იფირო წრე მორწმუნეთა. მაშინ ჩვენ მოკავშირე ადამიანებთან ერთად შევებმებით უკანასკნელ ბრძოლაში და თუ ეს ბრძოლა არ მოგვტრანს გაძარჯვებას, იმას მაინც მივღწევთ, რომ თან წაიყოლებთ საუკუნო სიტანჯველში ადამიანებს.

სიკეთე, რომელიც მხოლოდ შენი ერისთვისაა სიკეთე - ბორცება, ფაშინა, ხოლო თუ მხოლოდ კაცობრიობისათვის - ცბიერება, ინტერნაციონალიზმი. სიკეთე მაშინა ნამდვილი სიკეთე, თუ საკეთარი და სხვა ერებისთვისაც სიკეთე, ანუ ერთგული-კაცობრიული ცნობიერებით საზრდობს. მეორის მომად იწვევს იწვევს პირველის გაქრობა. უარს პიროვნების ჩამოყალიბება ნიადავს უქმნის ასტროლოგი სახელმწიფოებრიობის შექმნელი ერის დაყოფას რელიგიური და რვეიონალური ნიშნებით. ასე, რომ მსოფლიოს ექვემდებარება ვეცენტრულ ღირებულებათა მქონე პიროვნების ჯოჯოხარი ცბიერება, რომელსაც თვითგადარჩენის ათოლოგიური კომფორტიზმის ინსტიტუტი მართავს. ასეთი პიროვნება ზეობრივი და ბუნებითი სამართლის უარყოფელია, მითუბრტეს ერის საზოგადოებრივი ცხოვრების წესის მატარებელი არ არის და ამდენად შემაკვეცილი იმპულსებიც არ განაჩინათ.

მსოფლიო გლობალური ერთიანობისკენ მიიწევს - განსაკუთრებით ეკონომიკის სფეროში. მსოფლიოს ეკონომიკური და მისი თანამდევნი ვაჭრობის (მონოპოლიზმის) - პოლიტიკური კავშირების უთიერადამოკიდებულებების ზრდა იწვევს გლობალური, ზედაპირული და უარს „კულტურის“ წარმოქმნა-გავრცელებას, რაც, თავისთავად ზრდევს ერთგული-კულტურების განვითარებას და აფერხებს მათ უთიერებუქმედებას. პიროვნების, ოჯახისა და ერის პარპინოელობა საკაცობრიო პარპინის გადარჩენის საფუძველია. ერთა უთიერებუქმედობა კაცობრიობის მდგომარეობის საფუძველია.

ბაღრი ფხალაძე

ბნელ ქალთა კრება

დაიწყებს მტკიცებას, რომ ჩვენ ვარსებობთ. ამას რომ მივღწვიოთ, უფრო გაბედულ მოქმედებაზე უნდა გადავხედოთ. საჭიროა ადამიანები გაათავისუფლოთ სინდისის ხშირსაგან, რომელიც მათ მოუწოდებს ზნეობრივი ცხოვრებისკენ. ამისათვის, რაც შეიძლება მეტი შთაბეჭდილებებით დატვირთეთ ასეთ ადამიანთა გონება, მიაწოდეთ მათ სიხალცილე და გამოგონებანი, აღმოჩენები. ამით ისინი დაჯერდებიან, რომ ყოვლისშემძლები არიან. მერე მიასწოდეთ მათ შექმნილი საშუალებანი, ისე, რომ თვითონვე დაკვირვონ ხელით შრომა. აავსეთ ისინი სიამებით, რომ ყველაფრის მატონ-მატონად იგრძნონ თავი და ცხვირბაზეცილებმა იარონ. როცა ისინი ამ შეგნებით ვანიმშვალდებიან, თვითონვე უარყოფენ ღმერთს და დასცილებენ ადამიანის მორჩილებას ღვთისადმი, რომელიც უმანკობას, ჩათლიან ყოველივე ამას სისუსტედ, სიმდაბლად და მონობად. ისინი დასცილებენ ყველაფრის წმიდას და დაეცემაგნებთან ჩვენ, ისარსარებენ მარწმუნებულებზე ისევე, როგორც ახლა ჩვენ გზარსარებთ მათზე მაგრამ, განავრძობი ლუცივერმა, - წინ კიდევ უფრო რთული ბრძოლები მოგველის. ეს არის ის წინააღმდეგობა, რომელსაც დედობრივი გრძობა კეთა. ქალი, ქალწული, დედა - აი, კაცობრიობის აღორძინების მოვეალი სიმაგრე ჩვენ უნდა შევძლიოთ ქალის მთლიანად დაპყრობა. შთავიანეთ მათ ქორწინების უაზრობა, ვაფიქრებინოთ, რომ ეს მასში კიკლავს პიროვნებას, თავისუფლებას და ამას მძიმე უღელში. შთავიანეთ მათ, რომ ისედაც შესაღლებელია მამაკაცებთან ერთ-

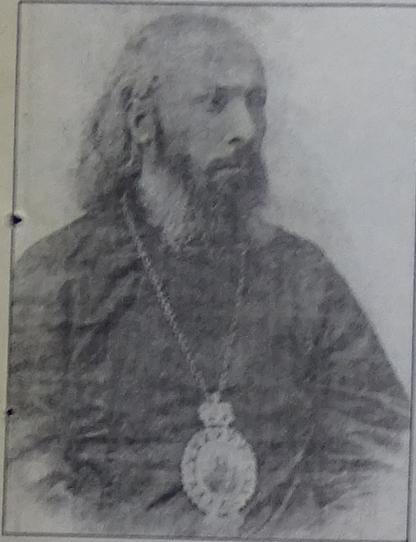
მათი ქალწულებრივი სიმორცხვე, თავშეკავებანი უაზრობა და ყველაფრის სჯობა სუკის თავისუფლება, მაშინ მოკავშირეებად მოიხმეთ მამაკაცები. ჩვენ გვაქვს კიდევ ერთი მძლავრი იარაღი ჩვენი მიზნების მისაღწევად. ეს არის ჩვენი ძინ დაბადება, რომელსაც კრავის ერთგული ანტიქრისტიანული ექსანია. ის ვაგეზანება ქრისტიანული ნაცვლად და შთავიანებს ადამიანებს, რომ შთავიანა მოიპოვონ ამქვეყნიური სიამენი, სიმდიდრე, ჭამონ და სეან, იფენ მაძიარნი და მაშინ ხალხს მიიღებს ქრიატიანობის ნაცვლად სხვა რელიგიას, ჩვენს რელიგიას და აიგება ახალი სახელმწიფო. ჩვენს მხარეზე იქნებთან რჩეული, დარჩება მხოლოდ იფირო წრე მორწმუნეთა. მაშინ ჩვენ მოკავშირე ადამიანებთან ერთად შევებმებით უკანასკნელ ბრძოლაში და თუ ეს ბრძოლა არ მოგვტრანს გაძარჯვებას, იმას მაინც მივღწევთ, რომ თან წაიყოლებთ საუკუნო სიტანჯველში ადამიანებს.

ზემოთ დაბრუნებისას კი კვლავინდებურად ამოდიოდა მზე, გულმოწყალებურით კიდევ ერთ ნათელ დღეს გვიგზავნიდა ჩვენ, ცოდვლებს. ყველაფერი დაეღწეოდნენ ლუცვას შემოქმედისადმი, უფლის ტანტთან გალობდნენ ანგელოზები.

მასალა მოამზადა მთა მირამიძემ მამა ლაზარუს (კანდელაკი) ლოცვა-კურთხევით

მეცნიერება

სლავური საეკლესიო გალობა



ამირონ კათალიკოსი

მეორის თუ საეკლესიოს, იმდენად გვიან ერთობ-  
ნის. ამით ახსნება, თუ რატომ გამოდგინა ძველ  
საქართველოში საეკლესიო სახალხო მოძღვრული  
სასულიერო წოდებები.

რუსეთში მიღებული ცხოველებების გავ-  
ლენით ცნობილი ისტორიკოს-არქეოლოგი ბ. იოსე-  
ლიანი ვარაუდობდა, რომ ჩვენმა წინაპრებმა გა-  
ლობა გადმოიღეს ბერძნებისგან. ჩვენი აზრით, ქარ-  
თული საეკლესიო გალობა, როგორც სამღვთისმეტყვე-  
ლო სწავლის წარმომადგენელი და გვიანდელი იერო-  
სოლი მოქმედებდა, ღრული შიშითაა ქრისტიანობა-  
დელი ერთგული სიმღერისა.

მამასადამე, ქართული საეკლესიო გალობის პო-  
ეტური ელემენტები არის მშობლიური ქართული  
პოეზიის ნიმუშები. ვასილკარია, რომ ჩვენ შემოგ-  
ვრის საიდუმლო ჰიბნი, რომელსაც ჩვენი წინა-  
პრები მღვდლებს რამდენიმე თასწლეულით ადრე  
ქრისტეს დამადგამად როდესაც იმის ცხოვრებდნენ  
ჯერ კიდევ მესობიტაში, ტერაოსსა და ეფრატ-  
ის საზღვრების სიახლოვეზე, ფლერით ჩვენც  
მათი შთამომავლები, ხოლო ყოფილი შუამდგომარე-  
ობის და ქალაქი დედნადღე მცხოვრებობის ეს  
მუსიკა სრულიად უცხოა. როგორ მოხდა, რომ  
ეს ჰიბნი შემოიხსნა და განეთარდა იქ სადაც არ  
წარმოშობილა და გაქრა იქ სადაც იგი თავდაპირ-  
ველად წარმოიშვა? როგორც ჩანს მორიგულ ჩრდი-  
ლოეთში ეს ჰიბნი გააქცა თუ იმ მუსიკის მქონე  
სადაც, რომელსაც იგი შექმნა და თავდაპირველად  
იბოძრა. მსოფლიოში ამ ეკლესიულ ძველ ჰიბნის  
შესახებ კარგეზრეთ წერს: ნატალიონი მო-  
მავადობული იგი წარმოადგენს ქართული ხალხური  
მუსიკალური პოეზიის ხასიათი და გულწრფელით  
შექმნილ თვალმომავლობას.

იქვე ავტორი ქართული ხალხური სიმღერების  
სტლი დიატონური აკრებულების მკაცრად ვა-  
მისაბუღი ხასიათი, პლასტიკური სილამაზის, სა-  
ეკლესიო პარბონის და ქრამბარბონის უქონლობა  
ქრამბარბონის საეკლესიო გალობის მკაცრ სტლის,  
ქართული ძველი სიმღერები აკრებულა ძველ სა-  
ეკლესიო რიგზე ამ რიგსათვის ჩვეული კაფე-  
ციონისა და მოდულაციებით, რომლებიც დიდი  
ხელისაყრით გამოიყენება და ფერს რადაც თავი  
სებურად და ირრეზალურად ადამისაღურ მუსი-  
კაზე დაეკრებულ ავტორი დამკრებულთა დაბა-  
რკობს ქართული ხალხური სიმღერების სოქნე-  
ზე მათ სილამაზესა და პოეტურობაზე შეუვლი  
არგუბტრებით ამტკიცებს, ქართული მუსიკის ვა-  
ლენას სიმბურ სიმღერებზე ხოლო დასასრულ ქარ-  
თული და უქარხნული სიმღერებს შორის პარალელის  
აღებებს და ავლენს მათი შეგებების მიზეზებს, სა-  
ერთო მუსიკალური ფუნქციონის, ურადიანობის მიზე-  
ცზე კიდევ ერთ უქარხნულ ცნობელ საეკლესიო სა-  
ეკლესიო სიმღერას: „მოც მოც გრეჩანიკი...“, რომე-  
ლიც ნახესხობა ასეთ საეკლესიო სიმღერისა ცნ-  
გალობა და ვოკალიზ, რომელსაც გულის მუხის უწყ-  
ველია, უქარხნული თავიანთი საეკლესიო მულო-  
დობის იღებდნენ ქართული საეკლესიოდან - ქარ-  
თული მუსიკიდან. მრავალი სხვადასხვა ხალხის სიმ-  
ღერები ძიხნა ძველმა რუსებმა, - ამბობს პროფე-  
სორი მკეტიმოვიჩი, - და შესაძლებელია, ბევრი  
პირველ იმისა რუსულ სიმღერაში, საქართველოს  
მრავალ უქარხნულ სიმღერებს ქვეყანა ირრე-  
ხალხი წლის ყოფილ დროს, ყოველგვარ საქმი-  
ანობას, სოფლის ყოფილი თუ ცხოვრებაში უგებობდა  
სიმღერებით.

ქართული სიმღერების მიხედვით კლასი შე-  
სებაშია სედა, რომელიც უქარხნული სიმღერების  
მნიშვნელოვანი თვისება როდესაც პატრიო-  
რომშიცო სეკულარულად შესრულებას ქართული  
ქორონული მუსიკის ძველ სიმღერებს, დარწმუნ-  
და, რომ ქართული საეკლესიო სიმღერა აკრებულა  
უგებლეს ხალხური კოლონებზე და არა პატრიო-  
ტურ.

ჯერ ვაგრძობთ პოეტურობის თ. კარბილოვის  
აზრს, თითქმის და ქართულ ქორონულ მულოდობებზე  
გადასა იქონია ქრამბარბონი მულოდობის როდესაც  
ქართული წინაპრებს - ხალხებს, როგორც სალ-  
დას გაბარბონა მრეხებს, პირდათ ძალით კულტუ-  
რა მათს ქრამბარბონი ჯერ კიდევ არ ყოფილან  
გამხობული ცხოვრებულ სედაზე ხოლო როცა ვა-  
მოუდებთ, კიდევ არაა ხანს ქორონულ მუსიკალურ  
ცხოვრებას მამასადამე თუ ვინმე ძიხნებდა, ეს  
ქრამბარბონი იქონიან, და თუ ვინმე შეეცდოდა ქრამ-  
ბონი მულოდობის უქონლობის ყოფილი მულოდ ქრამ-  
ბონის ჩვენი წინაპრებისა, მაგრამ არა პატრიო-  
ტურ.

დრამატული წიგნისა, სამარტინოვი  
თავდაპირველი არაა რუსეთის, იმდროინდელი  
თარგმანი 1996 წელს გამოსცა

ზვიად გამსახურდია

თარსიტის  
ბაცოსხლავა

ინსტრუმენტის ფორმისადაც თვითონის გან-  
ვითარების შედეგად ადამიანებმა ხოლოს და  
ხოლოს შექმნეს მრავალგვარის ნახსენასარ-  
მეცველი აფროსის მანქანა, რომელიც  
შესძლიო ვარდასული ყამათ ისტორიული პი-  
რენის, აგრეთვე მსაგვროლი ნახსენასარის გვი-  
რენის გარეგნობა. ასევე აგრეთვე საეკლესი-  
ოდ კაპრიზული აღმოჩნდა. თავდაპირველად  
იგი არ ებრძოლებოდა თავის შექმნელების  
ნებას და თვითონვე მოქმედებდა. ყვე-  
ლაზე პირველად მან ვაფორტოს წარმოი-  
ღებოდა ისტორიული პირი. ძველი სამხრეთში მცხოვ-  
რები ეკლესიის თვითსიც აკამბინონის, აქა-  
ლავის, თვისების თანამოღმებრე ცროსის  
თქმი, რომელიც გამოიჩინდა არა მარტო  
ფრთხილი. არამედ სულიერი სიმბახილი და  
ღვინობისადაც. მართი შექმნილი გა-  
მდებრით ღვინობადაც გვირებს, აქილავის,  
კანცის და სხვათა, რამეთუ თავად სულით  
განბნი იყო და არ ხელისაყრებოდა მათგან-  
თა საქმიეთა ჩადენა. სწორედ, ამიტომ უთავა-  
ზა მას თვისებისა თავისი კვრისით და ჩა-  
ხობა სამუდამოდ.

ასე რომ, ეს ვაგებრები ვაფორტოს დროის  
მანქანამ ყველაზე ადრე თვისობის ნახსენას  
არ მუხრობა ასევე ადამიანის დანახსენას, მას  
ერთი ხუთითარ არ უფროცა ასევე განვითი  
და ნახსენას განვითარბით ძველი საქმიანობა. მან  
მითათავალითა ვარბით მყოფი და და-  
წყით მქმნა ყველაზე მეტად ღვინობისა.  
მისი ღვინობა-განბნის და წილახსენის პირ-  
ველ რბილქვად იქნა თავად აფროსის მანქან-  
ის ველონი გამბარბონი. შექმნა სხვა  
ხეობი და ღვინობის ადამიანებსავე მათგა  
იგი, ხოლოს ისე მოახსენის ხალხის თავი, რომ  
მეცხეობებმა ვაგებრები თვისობის ახე-  
ლორება, ასე ისე ნახსენას ვაგებრება, მაგ-  
რამ ამით, ვამბარბონი, რომ მათ მანქანას  
შეეცლიო მხოლოდ ნახსენას გამბარბონა  
სავალითი ახრადილენობა. მათი უყნვე ჩა-  
დენა ეს ნახსენას მას აღარ ხელისაყრებოდა.  
ამან თვისობის თავად ვახსენის მათ თავისი  
მეგებრების სადგომით. მე ზოგადადამბი-  
ნური მოკლები ვარ, ყველა დროისთვის და-  
მხსენასთვლილი, ამიტომ თქვენ ვინახსენას  
კვრ მთახსენას ჩემს ღვინობისადაც  
მხოლოდ ნახსენას. მე რომ შექმნევიით,  
ან ახრადილით მოკლები ვყოფილიყავი, მა-  
მან შექმნილით ჩემს ახელობისა, ამიტომ  
ეს მე უფრო შეეცლიო თქვენს ახელობისა,  
ვინახსენას თქვენისთვის ერთი ყველახსენას  
ნახსენას, ვიდრე ჩემისთვის. ამით ზოგ-  
ნათ, ვინახსენას ჩემი ახეობი და რაც მოავა-  
რია, მამავალი. ამის შემდეგ თვისობის თავისი  
სავალითადაც ადამიანებსა და წილახსენის თავისი  
სავალითი აფროსის მანქანის ვამბარბონისა,  
რომელიც შესძლიებს ყველა ღვინობისა და  
მაცოლისანი ადამიანის ვაგებრების ნახსენას.

ორი ლომის აბაზა

ერთხელ ერთი მხევენი ზოთბარბონი ჩა-  
მთავარებს, სურდათ ენახათ, თუ ვით  
შეხევერბოდნენ მათ ვალითი დამსვეფელი  
თვისობისა. ერთი



ყველაზე სამავალი-  
თოდ განვითარბული  
ლომი თავის  
მომბის ვალითისა  
შეხევიდა და უთხრა:  
„მე, რაინოვ მერბი-  
ლით, ამბობილი, აქ ჩამსვეფელი, ვა-  
მბარბონი, თვალისადაც შენი ჩაგებრებისა  
ნახდავ ერთ აფროსის ვაგებრით და ვალითი  
სწორით, ნამოდი ჩვენისა ერთი, ჩვენი  
ნახსენას კარგად ვაგებრებს, არაფერის მოვა-  
კლებს, სწორადილენობა დიდი ვყოფილია, მან,  
აქ ვაგებრის მან მოგვრებს, შენს სწავლილი  
უფანობით, ხამ იგი, მანვე არაფერ ვაგებრებს,  
რახან აქ მოხვედი, სავალითადაც აქ უნდა  
ვალითი დღენი შენს.“  
ვალის ღვინობა ეს მოკვირ:  
„მე, ამბობილი, რაინოვ ვაგებრებისანი  
კარგ, თავისადაც მახსენას რომ ვაგებ-

პროზა

ვლია, ისევე ის მირჩენია, აქ ვაგებრ მახსენას,  
ვიდრე კარის მონა ვიყო და მისი მათობის  
ცხადებზე ვხედავთ და ვაგებრბით, აქ ის მა-  
რე ვიყო, რომ არაფერ მონა ვარ და ამისავე  
ვვინახსენას მარბონისა, ხანდახან დავიჭრით  
გულიდარბონისა და უფანობის სედაც ვახე-  
ტარო, შენი ეს ხმის ამოღებზე ახრადილი  
გაგებს, რათა შენმა გრუხუნმა ერთის  
მეგებრებით და მომბარბონი არ შეამყო-  
ბოს, ჩვენი მოგებმა მათ ვაგებრებისა ვა-  
ზა დამდგარი, მათ მანქანი ღვინობა-  
ვითა ვაგებრით ვინახსენას და ცურა-  
მყოფისა და მარბონისა, ასე, რომ, აქვე მამბარბონისადაც ვა-  
ლავ ჩემს დღეებს.“

თავგაბი თუ გვალთავა

ერთ ერთი ვაგებრება, რომელიც თვითონ  
ქველი თვისებისა მქონდა, მამი და სწავლი-  
ნობა ეს - ვაგებრება, ვაგებრება ნახსენას  
ქორონობისა და ხანდახან თუ ჩაყარბობისა  
ნახსენას თავის მომბარბონი, თვისობისა უთხრის:  
„არა ვინდა მან ხოლო ნა-  
ბარბონი, ვაგებრებისადაც  
ჩვენისა, ნახსენას, ვა-  
ნა ვარ ვაგებრით, ერთ  
იგანვენი მანფ  
უხეობით, შენი აქ  
ვაგებრები თვე-  
ხებს, შენი აფროსი  
აქ არილი.“



ვაგებრებისადაც მოკვირ: „განა ნახსენას არ მარ-  
ჩენის ამ აფროსი სამავალითისა, სული-  
სათვის დაგებრებისანი, მაგრამ ამ ნახსენას  
თქვენთვის სხვათათვის, ვინახსენას მყოფისა  
რომ მამბარბონისა, ვარ იმით უნდა და-  
ნახსენას თვისობის, რათა ვაგებრ შესძლიოს  
სავალით ნახსენას ვაგებრებისადაც თვისობის  
ერთხელ ვახსენას, როდესაც მათ ფერს ახე-  
ვსვეთავ ამ ნახსენას მე თქვენისა ვა-  
მოვალი ნახსენას სავალითისადაც მანახსენას  
ეს, მე რომ თქვენისადაც ნახსენას ვინახსენას  
ნახსენას, მამი დამბარბონისა ნახსენას და მკრებს  
ვვინახსენას მოგებრებით, ამიტომ ვამბარბონისა  
თავი და აქ, ამ ნახსენას ვარ ჩამბარბონისა,  
ფართობი რომ ვარბობი, თქვენმა და ჩემ-  
მა შემბარბონისა ვაგებრით იმადრე მატება, რომ  
თქვენ ნახსენას ირრეზალური და განამბარბონისა  
თვისობის მოგებრება, მე ეს აფროსი-  
ფართობი, სწავლითადაც ჩემთვის, მაგრამ ჩვენი  
მოგებრების ვაგებრებისადაც ასე არილი სავა-  
ლი.“

ბრძოლი თუ ბაყაყა

ერთ ხამბონი ბაყაყა მახსენას, არახი-  
ფის ვინახსენას არილით ფრენა.

ამის მირბენი შე-  
ფევი იყო: რამ-  
დენჯერაც დაპირის-  
პირივას აფროსი, ისე-  
ვე მხოლოდ შექმნის  
მისმა ფრთებმა, რომ  
ვლიდარბონი ბაყაყა  
ნახსენას ვაგებრისა-  
დენ, შემდეგ ეს, როდესაც მისი თავის ამომ-  
ყოფენი ხელიდაც, არილით ყველა ღვინობისა  
ყო, ამის ვამი ბაყაყა ამტკიცებდნენ, არ-  
ნივას სავალით არ იღის ფრენა (სამავალი-  
თოდ მათთვის ფრენის ხელითისა მრავალი  
ვლი იყო ღვინობის ნეშობისადაც, რომელიც  
ღვინობის ზედაპირის არ სწავლიდა და ამის ვა-  
მი, ვაგებრებისადაც მამბარბონისადაც უნდა  
სავალი).“



ბრძოლის ქვეყანა

ზრამათა ქვეყანაში ცხოვრობდა ერთი  
თვალისადაც ცნობი, რომელიც იყოფა ზრამათ-  
თა მკრებისადაც, ნახსენას იმისა, რომ მის-  
თვის კლინიკა მიეცა, იგი მის ბაყაყათ  
დამსვეფელი და არ ახელობისადაც უფლებას  
ხალხში ვახსენას და უთხრობისადაც ემ-  
კრისადაც, ვინახსენას ამ ქვეყნის ხელითისა  
და დიდებულის არახსენას ხალხის, თქვენ  
თვალისადაც ხართ, ხოლო ის ერთი მე-  
ტირისა, რომელიც ვითომდაც თვალის ძეგლის  
გარბობდა, თავად ამის ერთხელისა ზრამათ  
ჩვენს სამყოფი და სხვათადაც ამის ვაგებრებისა  
დამსვეფელი, რომ თვალისადაც არ და-  
ვინახსენას და ვინახსენას ამის, თავად არ ვაგებ-  
რებისადაც და არ დამბარბონი.“

პელონია

ასეთი სათაურით იწყება გაზეთი „მერეთის მო- ამბის“ 2001 წლის 12 ოქტომბრის ნომერი, რომელიც მთლიანად მიეძღვნა საქართველოს ეკონომიკის უწყვეტ მდგომარეობას ძირითადი კითხვით: „რა გოჭაჰს და ამაჰსაჰსაჰს საპარტიო პელონიას განვითარებას, როგორ და რით ვუშაჰრანალოთ მას?“

პასუხები მართლაც მრავალადა. მეცნიერულ მკვლევარებს მიკრო და მაკრო მაჩვენებლებით განმტკიცებაც ემატება და თითქოს ჩნდება ის გზები, რომელიც „უაქიმებს“ კომპოზიციურად ეკონომიკას. სხვათა შორის, მინდა გა-

მოვიყო ფაქტობრივი ხელისუფლების ერთ-ერთი მოხელის თ. შამიაშვილის მოსაზრება-პასუხიდან ორი მეტად საინტერესო აზრი. პირველი - ეკონომიკაზე, ანუ ქვეყნის გადარჩენაზე ფიქრის ნაცვლად სახელმწიფო ინტრიგებმა მოიცვა, პოლიტიკური დაპირისპირება აპოკალიფს, პასუხისმგებლობა მკვდარია. კორუფციამ გონებისათვის მიუწვდომელ მასშტაბებს მიაღწია... და მეორე - „შეურაცხყოფილია პატრიოტიზმი. სხულთ წესიერი კაცი, მით უფრო, თუ იგი ხელისუფლებაშია. მშინი და დაუძღვრებელი ხალხი უყურებს ამ უაზრობას და სამწუხაროდ, შევასაც ამამივე პოულობს. მშინებმა და დაუძღვრებულმა ხალხმა კერპად პოპულისტი აქცია, მისგან ყალბი გმირი შექმნა. ეს არის პოლიტიკური პროსტიტუციის ეპოქა, როცა ღირსეული შეურაცხყოფილია.“

ამ და სხვა პირთა მიზეზ-პასუხებში არსად არაა ნაჩვენები პოლიტიკური მხარე, რომ ჩვენ ეკონომიკის უდღეურობა სწორედ უკანონო ხელისუფლების 10-წლიანი პარაზის შედეგად და უქვეყნის გადარჩენაზე ფიქრი არსდროს აწუხებდა პუტჩისტებს, ან მათ მემკვიდრეებს. მათი ფიქრი იყო: როგორ მოიპარონ და განაიგონ ხალხის, სახელმწიფოს საკუთრება, ხოლო ახლა - გადარჩინონ საკუთარი თავი, ოჯახი და ნათესავები. ამიტომაცაა, რომ თავიდანვე (და არა ახლა) - 1992 წლის იანვრიდან ეკონომიკამ გონებისათვის მიუწვდომელ მასშტაბებს მიაღწია“.

ამდენად, წესიერი და პატრიოტიზმი მათ არა მარტო შესძულდათ, არამედ ნადირობასაც იწყებენ ფიზიკურად მოსაზრების მიზნით, რასაც შეეწირა კიდევ ათასობით პატრიოტი ქართველი. მართლაც, რომ პოლიტიკურმა პროსტიტუციამ შელახა საქართველოს მოსახლეობის ღირსება და დაუნდობელი ბრძოლა გამოუცხადა თავისუფლებისადმი ღტობას, ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას, კანონიერ ხელისუფლებას, რომელიც უკანონოდ, პუტჩით იქნა განდევნილი და ა.შ.

შედეგად - საზოგადოებაში ფესვს იკიდებს ნიჟილიზმი, მომავლისადმი უიმედობა, უარესის შიშით არსებობისადმი შეგუება და სხვ. ფაქტობრივი ხელისუფლების მიერ საქართველოსადმი ძალით მოხვედრამ საბედისწერო და სამარცხვინო ისტორიამ გამოიჩინა სწორედ აპოკალიფიკური გზები“.

რამდენი პატრიოტიზმი მინისტრი არ უნდა დანიშნონ, ან არჩიონ, ქვეყნის ეკონომიკას მანც არაფერი ემშობება. სახელმწიფო მოხელეთა ცვლილება პრობლემებს ვერ გადაჭრის! გველუშას ერთი თავი რომ მოჭრა, მეორე ამოუვა, მეორეს მესამე მოჰყვება და ა.შ. ვიდრე კვრცხში მოთავსებული სული არ გატყდება, იგი არ მოკვდება. ანალოგიურად, ვიდრე არსებული უკანონო ხელისუფლება არ შეიცვლება კანონიერი ხელისუფლებით, მანამ გამოსავალი ვერ მოიძებნება!

ქვეყნის ეკონომიკის კრიზისიდან გამოსვლა შეუძლებელია მხოლოდ პოლიტიკური კრიზისის - უკანონობის დაძლევით. მაკრო ეკონომიკური

პრობლემების პოლიტიკურად დაშორება პოლიტიკურად მცდარია და პოლიტიკურ-ეკონომიკურ-ხეობრივ ჩიხში უფრო ღრმად შეყვანის ტოლფასია.

სამწუხაროდ, ზემოთ ნახსენები გაზეთის ბოლო დამახინჯებულად დაიბეჭდა ჩემი სტატია: მოხდა ჩემი აზრის შეყვევა, რის გამოც დაიკარვა სტატუის დედააზრი. ამჯერად (მადლობა დემეტრს, რომ საქართველოში ერთი თავისუფალი გაზეთი მაინცაა), სრულად მოგაწვდით ტექსტს.

# რა სჭირს ჩვენს ეკონომიკას?!

## რა უმთავრესი მიზეზები უშლის ხელს ქართული ეკონომიკის განვითარებას?

1. არსებული ფაქტობრივი ხელისუფლების არასამართლმემკვიდრეობა, რომლის პირდაპირი შედეგად: ტერიტორიების გასხვავება, გაბატონებული უკანონობა და ძალადობა, კორუფცია და საბიუჯეტო ქაოსი, რეგიონალურ კლანთა ურჩობა და აგრესიული მეზობელთა თავგასულობა, სტაბილიზაციისა და აღმავლობის დაკარგვის საშიშროებით უკანონო არჩევნების შედეგებისადმი შეგუება, ერთიანი ეკონომიკური და იურიდიული სივრცის მოშლა, ხელისუფლებაში მოკალათებულთა მიერ ეროვნული სიმდიდრის უკანონოდ მითვისება, რაც თანამდებობათა დაკარგვის შიშით მათ ძირითად მიზნად იქცა და ა.შ.

2. ნაქაჩრევი და გაუაზრებელი პრივატიზაცი-



ის პროცესი. უკიდურესად გაჭირვებული ხალხი 30%-იან გაუფრებს აუფრის ფულში ცვლიდა, რომლის შედეგად ეროვნული ქონების მნიშვნელოვანი ნაწილი ყოფილი კომუნისტური ნომენკლატურის, ან მათი მემკვიდრეების ხელში აღმოჩნდა და „კაპიტალად“ შექმნილმა ქონებამ ფინანსურ ოლიგარქებად, ხოლო ჭეშმარიტი მებატრონე - მოსახლეობა მხოლოდ დაქირავებულ სამუშაო ძალად (თანაც ვისაც გაუმართლა) აქცია.

3. მოქმედი კანონმდებლობის უხეში დარღვევით, სამხარეო მოწყობამ ახალი ბიუროკრატიული სტრუქტურები შექმნა, რამაც უარყოფითად იმოქმედა ცალკეულ რეგიონებში სამეწარმეო და შინა მუერნობების სექტორების განვითარებაზე. ამას დაემატა ზოგიერთი მხარის ხელმძღვანელების თვითნებობა ცენტრალური ხელისუფლების გადაწყვეტილებათა მიმართ და ა.შ.

4. ეკონომიკის განვითარების მცდარი კურსი. ყველაფერთან ერთად, სამამულო-სანდღეულო ბაზის იგნორირებით, უკანა პლანზე გადაიწია პერსპექტიული დარგების დაფინანსებამ, როგორცაა მსუბუქი და კვების მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა, ტურისტული ბიზნესი და ა.შ.

5. მოქმედი საგადასახადო კოდექსი, რომელმაც ქვეყნის ზოგიერთი რეგიონი, არახელსაყრელი ეკონომიკურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გამო, უშეძლებს პრობლემში ჩაადგო და მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესებით მაღალკვალიფიციური სამუშაო ძალის მნიშვნელოვანი ნაწი-

ლის ემიგრაციაში გადასვლა და ცალკეული რეგიონის მოსახლეობისაგან დაცლა (შეგა მიგრაციის შედეგად) მოჰყვა. შედეგად, შრომითი რესურსების სტრუქტურული ცვლილებების, სამუშაო ძალის მოძრაობის, შრომის ბაზრის უმართობა და დემოგრაფიული სიტუაციის კატასტროფული სურათის შექმნა.

6. ანაბრების მითვისებამ ფაქტობრივი ხელისუფლების მიმართ ხალხის უნდობლობა დაიმსახურა და ამდენად, ვერ მოახერხა მოსახლეობის თავისუფალი ფულადი საშუალებების აკუმულირება. შედეგად, ფულადი აგრეგატების ვერ განსახ-

ლერამ (დეპოზიტების ფაქტობრივად არსებობის გამო) და ფულადი მიმოქცევის უკონტროლობამ მნიშვნელოვანი წინააღმდეგობები შეუქმნა მონეტარულ პოლიტიკას და კრახი განიცადა. საბოლოოდ, ეროვნული ვალუტა უწყვეტად აღმოჩნდა სხვა ქვეყნის ვალუტათა მიმართ, პირიქით, მათზე პირდაპირპროპორციულად დამოკიდებული გახდა და სხვ.

## რა უნდა გაკეთდეს მდგომარეობის რადიკალურად გამოსასწორებლად?

1. საყოველთაო, სამართალმემკვიდრე არჩევნებით იურიდიული და ეკონომიკური სივრცის გამოლიანება, ხელისუფლების სათავეში ეროვნული ცნობიერების მოხელეთა მოხელეთი ყველა საგარეო ურთიერთობათა ხელშეკრულებების გადახედვა, აუცილებლობის შემთხვევაში გაუქმება, მათ შორის ვალუტის მიღება-ხარჯვა და ა.შ.

2. პრივატიზაციის პროცესის და შედეგების სახელმწიფო ინტერესების საზღვრებში მოქცევა.

3. საგადასახადო კოდექსის ძირეული შეცვლა, მათ შორის, არახელსაყრელი ეკონომიკურ-ეკონომიკური ტერიტორიებისათვის მნიშვნელოვანი შეღავათების დაწესება, რაც დაარეგულირებს არა მარტო სექტორულ აღრიცხვიანობას, არამედ შეგა მიგრაციულ პროცესებს და ადგილობრივი სტრუქტურების განვითარების გარანტიად იქცევა.

4. პრიორიტეტული დარგების - მსუბუქი და კვების მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, ტურისტული ბიზნესის და სხვათა განვითარებისათვის საკანონმდებლო გზით ხელის შეწყობა, რაც ახალი სამუშაო ადგილების შექმნის მყარი საფუძველი გახდება.

5. ეკონომიკური ტერიტორიის სრული კონტროლი, რაც უზრუნველყოფს უკონტროლო ტერიტორიების მოძრაობას ქვეყნის შიგნით და სასაზღვრო რაიონებში კონტრაბანდული საქონლის შემოტანის გამოიცილების გზებს დასახვას.

6. დემოგრაფიული პოლიტიკის მეცნიერულად გააზრებული კურსის აღება, მისი შესრულების აუცილებლობის სამთავრობო დონეზე გათავისება, მოსახლეობის საყოველთაო აღწერების სასწრაფოდ ჩატარება და ზუსტი შედეგების პოპულარიზაცია.

7. საკუთარი (და არა მარტო სხვისი კარნახით), ერთიანი ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის შემუშავება და გატარება მეცნიერულად ორგანიზირებული წესით (ადგილობრივი კადრების ჩარევით და არა საეჭვო რეპუტაციის უცხოელთა „გვერდში დგომით“).

8. მსოფლიო ინტეგრაციულ პროცესებში საკუთარი ადგილის დამკვიდრება და აბსოლუტური ნეიტრალიტეტის ქვეყნის სახელით საკუთარი პოზიციების გამაყრება. ქვეყნისათვის უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკურ-ეკონომიკური გადაწყვეტილებების რეფერენდუმის ან სხვა დემოკრატიული ხერხის გამოყენებით მიღება და ა.შ.

### იუმორის ნაცვლად

### „მიროტვორები“



წ. შპანიძე: საქართველოსათვის პრიორიტეტულია რუსეთთან ურთიერთობა. (რუსთავე-2, „კურიერი“, 26 ოქტომბერი, 2001 წ.)



წ. შპანიძე: ა. შპანიძე



გაზეთი „სამპტარი“, 26 ოქტომბერი, 2001 წ.

აბაჰი ბაჰრაჰი

<p><b>გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი</b></p> <p><b>ტარიელ ფუტყარაძე</b></p>	<p><b>პასუხისმგებელი რედაქტორი</b></p> <p><b>ლელა ხაჭაპურიძე</b></p>	<p><b>რედაქციის მისამართი:</b></p> <p>ქუთაისი, შპანიძის 32</p> <p>☎ (8 231) 2-16-03; (8 77) 47-69-05</p> <p>ელ. ფოსტა: kugi@posta.ge</p> <p>გაზეთის ვებპორტალი: <a href="http://www.opentext.ge/kugi">http://www.opentext.ge/kugi</a></p>	<p><b>გაზეთი</b></p> <p>რეგისტრირებულია ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში №12/5/ა-4818</p>	<p>რედაქციაში შრომობს მასალაში ავტორებს არ შერუნდვამთ. გამომცემელს ვაძიებთ ვარაუდობილი ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აბაჰი ავტორები.</p>
---	--	---	---	--